

RAPORT Z WIZYTACJI **(ocena programowa – profil praktyczny)**

dokonanej w dniach 21-22 stycznia 2017 roku na kierunku *zarządzanie* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych i technicznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych w formie studiów niestacjonarnych o profilu praktycznym na Wydziale Zarządzania i Administracji w Wyższej Szkole Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel - członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Wiesław Ciechomski – członek PKA
2. dr hab. Wojciech Downar – członek PKA
3. mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
4. Adam Subotkowski – ekspert PKA

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Wizytacja na Wydziale Zarządzania i Administracji Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu na kierunku *zarządzanie* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Ostatnia ocena programowa na tym kierunku odbyła się w roku 2010 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała PKA Nr 939/2010 z dnia 23 września 2010 r.). Uczelnia podjęła właściwe działania naprawcze związane z uwagami sformułowanymi w czasie ostatniej wizytacji

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą w Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Natomiast Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, pracownikiem Biura Karier i Wymiany Międzynarodowej, osobą odpowiedzialną za praktyki zawodowe, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, a także z interesariuszami zewnętrznymi - przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformowała Władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków Zespołu Oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW
STUDIÓW O PROFILU PRAKTYCZNYM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X I st. lic. II st. - 4 sem.	X I st. inż. II st. - 3 sem.		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Uczelnia nadesłała odpowiedź na raport z wizytacji, z której wynika, że:

1. Kryterium jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia ocenione zostało na „w pełni”.

W trakcie wizytacji ustalono, iż prowadzone jest kształcenie na 7-semestralnych studiach inżynierskich na kierunku *zarządzanie*. W wyniku przeprowadzonych rozmów przez Zespół Oceniający Władze Uczelni i Wydziału podjęły decyzję, którą przedstawiono w piśmie z dnia 29.01.2017 roku przesłanym do PKA. Senat Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu podjął dnia 26 stycznia 2017 roku Uchwałę nr 1/2017 w sprawie utworzenia na

*Wydziale Zarządzania i Administracji Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu kierunku studiów pierwszego stopnia „inżynieria zarządzania” o profilu praktycznym o kompetencjach inżynierskich. Ponadto Władze Uczelni i Wydziału zadeklarowały przeniesienie studentów toku inżynierskiego na nowo tworzony kierunek oraz zawieszenie rekrutacji na specjalności inżynierskie. W piśmie z dnia 30 maja 2017 roku Władze Uczelni odpowiadając na raport z wizytacji wskazały że w maju Rektor Uczelni złożył wniosek do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego o nadanie uprawnień do prowadzenia inżynierskich studiów I stopnia na kierunku *Inżynieria zarządzania*.*

Uczelnia podjęła działania naprawcze dotyczące procesu kształcenia, co Prezydium przyjmuje do akceptującej wiadomości, stwierdzając, że przedstawiony przez Uczelnię materiał wskazuje, że uruchomiono procesy naprawy przedstawione w raporcie powizytacyjnym.

Tabela nr 2.

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżnia- jąco	W pełni	Znacząco	Częściowo	Niedostate- cznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia. *

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku, są zorientowane na potrzeby studentów oraz otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu praktycznego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych, w tym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, oraz dalszą edukację. *

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu praktycznym. *

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. W przypadku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego uwzględnia także ramowy program zajęć praktycznych określony przez Ministra Zdrowia.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy. *

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. *

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. *

1.5.7 Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i

kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa, w tym w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, które powinno odbywać się w warunkach rzeczywistych. *

1.5.8. Jednostka określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych i metody ich weryfikacji, zapewnia realizację tych praktyk w wymiarze określonym dla programu studiów o profilu praktycznym, a także ich właściwą organizację, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku, oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku. *

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1 Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, w toku praktyk zawodowych, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć. *

1. Ocena - **w pełni (studia I stopnia licencjackie, II stopnia 4-sem.)
znacząco (studia I stopnia inżynierskie i II stopnia 3.sem.)**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1

Koncepcja kształcenia na kierunku „zarządzanie” wpisuje się w Misję i Strategię Rozwoju Uczelni i Wydziału. W tworzeniu koncepcji kształcenia uwzględniono cele przewidziane w Misji i Strategii Rozwoju Uczelni oraz w Misji i Strategii Rozwoju Wydziału, a w szczególności:

- „służy gospodarce i społeczeństwu Polski Południowo-Zachodniej poprzez otwarcie i zapewnienie możliwości ustawicznego kształcenia”,
- „kształtowanie u studentów postaw przedsiębiorczych”,
- „kształtowanie u studentów postaw etycznych”,
- „kształtowanie u studentów umiejętności kierowania pracą zespołową”.

Realizując swoją misję, Uczelnia współpracuje z przedsiębiorstwami, jednostkami administracji publicznej oraz innymi organizacjami w regionie realizując badania naukowe oraz uruchamiając oczekiwane kierunki kształcenia i modyfikując programy nauczania w zależności od potrzeb rynku.

W celu zapewnienia otwartości na otoczenie społeczno-gospodarcze i innowacyjność absolwentów, w procesie tworzenia koncepcji kształcenia (w tym budowie profili kwalifikacyjnych absolwenta) uczestniczyli, obok pracowników naukowych, interesariusze zewnętrzni, wspomagając proces doboru proponowanych specjalności oraz treści przekazywanych w ramach oferowanych specjalności. Koncepcja kształcenia zakłada także włączenie w proces kształcenia praktyków gospodarczych, co zapewnia przenikanie do programu kształcenia stosowanych w praktyce działań biznesowych

1.2

Władze Wydziału Zarządzania i Administracji podejmują ciągłe działania dostosowujące koncepcję kształcenia na kierunku „zarządzanie” do zmian społecznych i gospodarczych oraz potrzeb rynku pracy. Cele określone w Strategii Uczelni oraz Strategii Wydziału determinują konieczność doskonalenia programu kształcenia, czego efektem jest rozpoczęcie od 1 października 2015 roku kształcenia o profilu praktycznym, przy równoczesnym wygaszaniu profilu ogólnoakademickiego. W roku akademickim 2016/17 wszystkie formy studiów na kierunku „zarządzanie” prowadzone na praktycznym profilu kształcenia wchodzi w drugi rok cykli kształcenia, co powoduje, iż pierwszych absolwentów studiów II stopnia (cykl 3 semestralny oraz 4 semestralny) na tym profilu Uczelnia będzie posiadała w roku 2016/17.

Plany rozwoju kierunku uwzględniają potrzeby rynku:

- w obszarze studiów I stopnia na kierunku „zarządzanie” o profilu praktycznym absolwent posiada umiejętność posługiwania się ogólną wiedzą z zakresu nauk ekonomicznych, zwłaszcza nauk o zarządzaniu. posiada umiejętności wykorzystania tej wiedzy w pracy zawodowej, i jest przygotowany do samodzielnego doskonalenia i uzupełniania nabytej wiedzy i umiejętności oraz potrafił samodzielnie rozpocząć i prowadzić działalność gospodarczą,
- w obszarze studiów II stopnia na kierunku „zarządzanie” o profilu praktycznym absolwent posiada wiedzę praktyczną z zakresu nauk o zarządzaniu i nauk pokrewnych dotyczącą problemów funkcjonowania organizacji gospodarczych oraz sposobów skutecznego i efektywnego rozwiązywania tych problemów. Student ma do wyboru szeroka listę specjalności. Obok 4-semestralnego cyklu, dla absolwentów studiów 7-semestralnych (inżynierskich) utworzono cykl 3-semestralny.
- w roku 2012/2013 rozpoczęto kształcenie w obszarze studiów I stopnia o kompetencjach inżynierskich na kierunku „zarządzanie” o profilu praktycznym. Absolwent ma nabyć kompetencje związane z bezpośrednim zarządzaniem procesami produkcyjnymi czy usługami. Specyfika tych studiów wywodzi się ze wzorców amerykańskich dla kierunku „engineering management”.

Stowarzyszenie FEDERATION EUROPEENNE D'ASSOCIATIONS NATIONALES D'INGENIEURS - FEANI nie zaakceptowało w polskich uczelniach kilku inżynierskich kierunków studiów, wśród nich także *Zarządzanie*, gdyż one nie spełniają wymogów programowych FEANI. W związku z tym, ich absolwenci nie mogą ubiegać się o tytuł zawodowy „Inżyniera Europejskiego” – EUR_ING. Od 2007 roku polskie uczelnie (politechniki) przyjęły konsensus - stanowisko, że kierunek *zarządzanie* jest kierunkiem tylko licencjackim (potwierdza to standard dla tego kierunku z 2007 r.) wywodzącym się z obszaru nauk społecznych z dyscypliną wiodącą „nauki o zarządzaniu”. Z tego powodu od 2007 roku zaczęły powstawać nowe kierunki: *zarządzanie i inżynieria produkcji*, *inżynieria zarządzania* czy *zarządzanie inżynierskie*, jako kierunki o kompetencjach inżynierskich.

W wyniku przeprowadzonych rozmów przez Zespół Oceniający Władze Uczelni i Wydziału podjęły decyzję, którą przedstawiono w piśmie z dnia 29.01.2017 roku przesłanym do PKA. Senat Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu podjął dnia 26 stycznia 2017 roku Uchwałę nr 1/2017 w sprawie utworzenia na Wydziale Zarządzania i Administracji Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu kierunku studiów pierwszego stopnia „inżynieria zarządzania” o profilu praktycznym o kompetencjach inżynierskich. Ponadto Władze Uczelni i Wydziału zadeklarowały przeniesienie studentów toku inżynierskiego na nowo tworzony kierunek.

1.3.

Informacja o przyporządkowaniu kierunku zarządzanie do obszarów kształcenia, dziedzin i dyscyplin naukowych znajduje się w kilku dokumentach. Według raportu samooceny studia I stopnia licencjackie (dla obu profili) są przyporządkowane do obszaru nauk społecznych w dyscyplinach nauki o zarządzaniu, ekonomia oraz finanse, natomiast studia I stopnia inżynierskie do obszaru nauk społecznych (dyscypliny: nauki o zarządzaniu, ekonomia, finanse, towaroznawstwo) i do obszaru nauk

technicznych (dyscypliny: budowa i eksploatacja maszyn, energetyka, informatyka oraz inżynieria produkcji). Dla studiów II stopnia (profil praktyczny i ogólnoakademicki) efekty przyporządkowane są do dyscyplin nauki o zarządzaniu, ekonomia oraz finanse.

Dla studiów I stopnia licencjackich oraz studiów II stopnia wymienione dyscypliny mają bezpośredni związek z opisem kierunkowych efektów kształcenia, natomiast w przypadku studiów inżynierskich dyscypliny towaroznawstwo oraz energetyka nie mają odzwierciedlenia w opisie efektów kształcenia. Z punktu widzenia merytorycznego w opisie efektów kształcenia na studiach II stopnia występuje kilka efektów, które związane są z dziedziną nauk prawnych w dyscyplinie prawo. Z kolei w zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on w odniesieniu dla kierunku zarządzanie występuje tylko jedna dyscyplina – nauki o zarządzaniu (również dla studiów inżynierskich).

Wobec powyższego należałoby ujednoczyć informację dotyczącą dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia dla kierunku zarządzanie i określić dyscypliny zgodnie z ich merytorycznym związkiem z efektami kształcenia.

1.4.

Uczelnia określiła efekty kształcenia kierunku zarządzanie dla wszystkich ścieżek (licencjacka i inżynierska), profili (ogólnoakademicki i praktyczny) oraz poziomów studiów (I i II stopień) w drodze uchwał Senatu. Efekty kształcenia dotyczą studiów niestacjonarnych, ponieważ Wydział prowadzi tylko taką formę studiów.

Dla studiów I stopnia licencjackich (rok akademicki 2015/2016) zostało sformułowanych łącznie 45 efektów (W–20, U–17, KS–8). Efekty stanowią dobry opis kierunku zarządzanie, adekwatny do profilu praktycznego. Efekty uwzględniają zdobywanie umiejętności praktycznych, oraz kompetencji potrzebnych na rynku pracy (np. „Potrafi prawidłowo posługiwać się podstawowymi narzędziami wypracowanymi przez nauki o zarządzaniu w celu rozwiązania konkretnych zadań typowych dla przedsiębiorstw i innych instytucji”, „Posiada umiejętność oceny proponowanych rozwiązań i uczestniczenia w realnych procesach podejmowania decyzji, głównie na poziomie realizacyjnym”).

Dla studiów I stopnia z kompetencjami inżynierskimi (rok akademicki 2015/2016) zostało sformułowanych łącznie 55 efektów (W–24, U–22, K–9). Niektóre z efektów są sformułowane bardzo ogólnie. Dotyczy to np. efektu Z1_W03 „zna podstawowe formy organizacyjne przedsiębiorstw oraz zasady ich funkcjonowania. Ma podstawową wiedzę o cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych”. Efekt ten jest treściowo bardzo pojemny i powinien być doprecyzowany, ewentualnie podzielony na bardziej szczegółowe efekty. Podobnie efekt Z1_U21 „Potrafi oceniać przydatność rutynowych metod i narzędzi a następnie wybierać spośród nich właściwe w celu rozwiązania określonych zadań. Potrafi sporządzać projekty inżynierskie z wykorzystaniem właściwych metod, technik i narzędzi inżynierskich”. W efektach nie ma jednoznacznych odniesień do dyscyplin towaroznawstwo i energetyka, które zostały określone w opisie efektów kształcenia, jako te, do których odnoszą się efekty kierunku zarządzanie. W opisie kierunkowych efektów kształcenia każdy efekt kierunkowy powinien mieć swoje uzasadnienie w efekcie obszarowym i z niego wynikać (w tym przypadku z obszaru nauk społecznych i / lub technicznych). Natomiast niektóre efekty kierunkowe nie są odniesione do efektu obszarowego, a tylko do kompetencji inżynierskich (np. Z1A_W06, Z1_U18, Z1_U19, Z1_U20).

Dla studiów II stopnia (4 semestry) (rok akademicki 2015/2016) zostało sformułowanych łącznie 48 efektów (W–16, U–23, KS–9). Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych i kompetencji niezbędnych na rynku pracy oraz dalszą edukację (np. „Posiada pogłębioną umiejętność posługiwania się w praktycznych zastosowaniach systemami normatywnymi oraz normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązywania wybranych problemów”, „Posiada pogłębioną umiejętność wyciągania wniosków z informacji zarządczych oraz planowania w jednostkach gospodarczych”). Efekty są dobrze zróżnicowane (pod względem stopnia zaawansowania) pomiędzy I i II stopniem. W efektach II stopnia występuje wiele odniesień świadczących o nabywaniu przez studenta zaawansowanej wiedzy i umiejętności.

Studenci na studiach II stopnia mają możliwość odbycia studiów 3-semesteralnych. W założeniu jest to tok studiów przewidziany dla absolwentów studiów I stopnia inżynierskich. Jednak

efekty dla studiów 3- i 4- semestralnych są identyczne. Jest to niepoprawna konstrukcja opisu efektów, ponieważ student może osiągnąć te same efekty przy mniejszym nakładzie pracy (liczba punktów ECTS w pierwszym przypadku wynosi 90, a w drugim 120). Na studiach 3- semestralnych jest mniejszy wymiar godzinowy seminarium (o 20 godz.) oraz przedmiotów specjalnościowych (mniej o 50 godz.). Biorąc pod uwagę pełny tok kształcenia (studia I i II stopnia łącznie) absolwenci toku inżynierskiego (7 semestrów) oraz 3- semestralnego II stopnia powinni mieć nieco inne kompetencje niż absolwenci, którzy ukończyli pełny tok studiów nieinżynierskich na I i II stopniu (łącznie również 10 semestrów). Koncepcja kształcenia w przypadku studiów 3- semestralnych mogłaby opierać się na przykład na komplementarnym uzupełnieniu kompetencji inżyniera o dodatkowe kompetencje menedżerskie.

Efekty kształcenia kierunku „zarządzanie” dla profilu ogólnoakademickiego są sformułowane prawidłowo (w przypadku studiów inżynierskich występują analogiczne uwagi, jak dla studiów inżynierskich na profilu praktycznym). W opisie efektów kształcenia zostały przewidziane efekty związane z możliwością prowadzenia badań i udziałem w badaniach naukowych (np. „Z1A_U14 „Posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań ekonomicznych”, Z1A_K09 „Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych i praktyce gospodarczej”, Z1A_U10 – studia inżynierskie „Posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań z zakresu zarządzania i inżynierii produkcji”, II stopień – np. Z2A_U03 „Analizuje i interpretuje podstawowe zjawiska przyczynowo-skutkowe w gospodarce i różnych obszarach życia społecznego, potrafi formułować własne opinie w tym zakresie oraz stawiać proste hipotezy badawcze i je weryfikować” czy Z2A_U14 „Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie badań ekonomicznych”).

Efekty przedmiotowe zostały określone w sylabusach. Dla każdego z przedmiotów zostało określonych kilka do kilkunastu efektów. Na ogół są to po 2-3 efekty sformułowane odrębnie dla wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Efekty przedmiotowe bezpośrednio uwzględniają charakter przedmiotu, są konkretne, odnoszące się do celów i treści nauczanego przedmiotu. W sylabusach pokazane są również odniesienia efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych, które są na ogół prawidłowe (za wyjątkiem zależności wskazanych poniżej dla studiów inżynierskich). W opisach przedmiotów wiele efektów odnosi się do umiejętności oraz kompetencji społecznych mających bezpośrednie przełożenie na praktyczne wykorzystanie nabytej wiedzy.

Efekty praktyk zawodowych sformułowane w sylabusie są właściwie ukierunkowane na praktyczne aspekty wiedzy, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabywane przez studenta.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że są zapoznawani zarówno z kierunkowymi, jak i modułowymi efektami kształcenia, które są sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Potwierdza to również analiza efektów kształcenia. Są one elementem integralnym sylabusu, który jest umieszczany na stronie internetowej uczelni i dostęp do niego uzyskać można po zalogowaniu. Efekty kształcenia są również prezentowane studentom podczas pierwszych zajęć dydaktycznych na początku semestru. Podczas spotkania Zespołu Oceniającego ze studentami nie wykazali oni znacznej wiedzy w zakresie efektów kształcenia, które są im prezentowane w sylabusach przedmiotowych. Można zauważyć braki w zakresie zrozumienia, czym są efekty kształcenia, co warunkują oraz czego, za ich pomocą, student może się dowiedzieć o przedmiocie lub kierunku studiów. W opinii studentów wiedza i umiejętności, jakie osiągają na wizytowanym kierunku, są wystarczające do zdobycia uprawnień i kompetencji niezbędnych na rynku pracy. Studenci stwierdzili, że w ich ocenie uczą się zagadnień potrzebnych do wykonywania zawodu, w szczególności stanowisk kierowniczych.

1.5.

1.5.1.

Nie dotyczy ocenianego kierunku.

1.5.2.

Program studiów obejmuje podział na moduły. Do modułów przewidzianych w planie studiów zalicza się: przedmioty ogólne - inne wymagania, grupa treści podstawowych, grupa treści

kierunkowych, przedmioty specjalizacyjne i specjalnościowe, dodatkowo na studiach inżynierskich występuje blok przedmiotów technicznych. Na blok przedmiotów technicznych składa się 19 przedmiotów, na łączną liczbę godzin 481 oraz 70 punktów ECTS.

Na studiach I stopnia licencjackich (rok akademicki 2015/2016) w ofercie występują następujące specjalności: „Logistyka biznesu”, „Komunikacja w biznesie” oraz „Zarządzanie przedsiębiorstwem”. Specjalności są zgodne z efektami kształcenia założonymi dla ocenianego kierunku i wpisują się w zagadnienia nauk o zarządzaniu i ekonomii.

Na studiach I stopnia inżynierskich (rok akademicki 2015/2016) występuje wiele specjalności o bardzo zróżnicowanej tematyce. Są to „Inżynier jakości”, „Inżynier bezpieczeństwa”, „Inżynier procesu”, „Inżynieria środowiska”, „Inżynieria przestrzenna”, „Inżynieria komunikacji wizerunkowej”, „Inżynieria finansowa”, „Inżynieria odnawialnych źródeł energii”, „Inżynieria rozwoju”. W przypadku niektórych specjalności ich treści w niewielkim stopniu, albo w ogóle, nie nawiązują do zagadnień technicznych i inżynierskich (np. „Inżynieria komunikacji wizerunkowej”, „Inżynieria finansowa”). Treści tych specjalności nie mają cech o charakterze inżynierskim, tzn. nie odnoszą się do działalności polegającej na projektowaniu, konstrukcji, modyfikacji i utrzymaniu efektywnych kosztowo rozwiązań dla praktycznych problemów, z wykorzystaniem wiedzy naukowej oraz technicznej. Treści specjalności powinny stanowić kontynuację podstawowej wiedzy i umiejętności nabytych na przedmiotach inżynierskich (skupionych w module przedmiotów technicznych). W przeciwnym razie w toku studiów nie ma wystarczającej liczby przedmiotów (i ich wymiaru godzinowego oraz przewidzianego nakładu pracy). W takim przypadku treści inżynierskie będą występować tylko w bloku przedmiotów technicznych, stanowiąc jedynie ok. 30 % ogółu treści przewidzianych w toku studiów.

Na studiach II stopnia 4 semestralnych występują następujące specjalności „Zarządzanie zasobami ludzkimi”, „Zarządzanie w wymiarze sprawiedliwości i spraw wewnętrznych”, „Organizacja i zarządzanie w administracji publicznej”, „Zarządzanie jakością”, „Rachunkowość gospodarcza” oraz „Zarządzanie w sferze usług zdrowotnych”. Cztery pierwsze specjalności są dobrze wyprofilowane, a ich treści są adekwatne do kierunku i nazwy. Pewne wątpliwości budzi specjalność „Rachunkowość gospodarcza”, ponieważ w obecnym kształceniu bardziej odpowiada ona dyscyplinie finanse niż naukom o zarządzaniu. Dlatego też należałoby, z tego punktu widzenia, uwzględnić więcej treści związanych z wykorzystaniem rachunkowości w zarządzaniu. Natomiast w treściach specjalności „Zarządzanie w sferze usług zdrowotnych” brakuje części zagadnień związanych ze specyfiką zarządzania podmiotami leczniczymi oraz systemem ochrony zdrowia w Polsce.

Na studiach II stopnia 3- semestralnych (r.a. 2016 / 2017) występuje tylko jedna specjalność „Menadżer projektu”. Treści tej specjalności nie odpowiadają w pełni istocie zarządzania projektami (na specjalności występują 4 przedmioty: „Zarządzanie zmianą i wartością w przedsiębiorstwie”, „Metody i narzędzia w zarządzaniu projektami (tylko 8 h wykładów i 8 godzin ćwiczeń.)”, „Wdrażanie usprawnień i innowacji w organizacjach” oraz „Zarządzanie programami i projektami innowacyjnymi”). Jeśli specjalność ta jest kontynuacją podobnej specjalności występującej na I stopniu, to jej treści powinny poruszać odpowiednio bardziej zaawansowane zagadnienia zarządzania projektami (np. w zakresie metodyk projektów, budżetowania projektów, komputerowych narzędzi wspomagających zarządzanie projektami, zarządzania zespołami projektowymi, zarządzania portfelem projektów, itp.).

Realizacja efektów kierunkowych poprzez treści poszczególnych przedmiotów jest pokazana w sylabusach. Studia I stopnia licencjackie i studia II stopnia 4- semestralne nie budzą istotnych zastrzeżeń. Na studiach II stopnia 3- semestralnych należałoby zwrócić większą uwagę na zróżnicowanie treści programowych w stosunku do studiów 4- semestralnych. Obecnie program studiów 3- semestralnych, przy takich samych efektach, różni się tylko wymiarem godzinowym seminarium (o 20 h) oraz przedmiotów specjalnościowych (mniej o 50 h).

W zakresie realizacji efektów kierunkowych przez poszczególne przedmioty pewne zastrzeżenia występują na studiach I stopnia inżynierskich. W kilku przypadkach efekt jest słabo wsparty treściami przedmiotowymi i może nie zostać w pełni zrealizowany. Dotyczy to następujących efektów:

- ZI_U19 „Potrafi ocenić przydatność metod i narzędzi służących do rozwiązania zadania inżynierskiego, charakterystycznego dla studiowanego kierunku studiów, w tym dostrzec ograniczenia tych metod i narzędzi; potrafi — stosując także koncepcyjnie nowe metody —

rozwiązywać złożone zadania inżynierskie, charakterystyczne dla studiowanego kierunku studiów, w tym zadania nietypowe oraz zadania zawierające komponent badawczy”. Efekt ten jest realizowany na przedmiotach „Komunikacja społeczna”, „Filozofia nauki”, „Komputerowe wspomaganie projektowania” (tylko 24 godz.).

- ZI_U21 „Potrafi oceniać przydatność rutynowych metod i narzędzi a następnie wybierać spośród nich właściwe w celu rozwiązania określonych zadań. Potrafi sporządzać projekty inżynierskie z wykorzystaniem właściwych metod, technik i narzędzi inżynierskich”. Efekt ten jest realizowany na przedmiotach: seminarium, „Komputerowe wspomaganie projektowania” (tylko z tego przedmiotu jest przewidziany projekt), „Ergonomia i ochrona pracy” (tylko wykład), „Organizacja produkcji i logistyki” (tylko wykład), „Organizacja produkcji i logistyki” (tylko wykład). Pozostałe przedmioty realizujące efekt są w grupie przedmiotów specjalnościowych i zależą od wyboru specjalności.

W toku studiów o profilu ogólnoakademickim występują analogiczne specjalności. Treści pozostałych modułów w znacznym stopniu się pokrywają, za wyjątkiem przedmiotów ogólnych, które na profilu ogólnoakademickim obejmują więcej przedmiotów o charakterze humanistycznym.

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku (za wyjątkiem powyższych uwag) jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia zmieniające się potrzeby rynku pracy (odzwierciedlone w doborze specjalności).

1.5.3.

Metody dydaktyczne opisane są w sylabusach. Do najczęściej stosowanych metod należą: wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza studium przypadku, dyskusja, zajęcia w grupach, wykład z elementami konwersatorium, rozwiązywanie zadań praktycznych i ich analiza, burza mózgów, przygotowywanie projektu, projekt indywidualny oraz przygotowywanie analiz.

W wielu przypadkach, szczególnie na studiach I stopnia inżynierskich, metody dydaktyczne są wymienione wraz z treściami ćwiczeń (laboratoriów), np. studium przypadku: opracowanie QFD, realizacja wybranego procesu, zastosowanie gier z naturą do racjonalizacji decyzji menedżerskich podejmowanych w warunkach niepewności i ryzyka z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego MS Excel, rozwiązywanie wybranych problemów decyzyjnych metodami programowania dynamicznego, identyfikacja procesów w wybranym przedsiębiorstwie i opracowanie mapy procesów, rozwiązywanie prostych zadań inżynierskich z zakresu towaroznawstwa, prace nad projektem i opracowanie dokumentacji, przygotowanie opracowania zawierającego analizę zagrożeń oraz proponowane zabezpieczenia dla przykładowego systemu informatycznego, itp.

Dobór metod dla poszczególnych przedmiotów jest właściwy, są one adekwatne do formy zajęć, tematyki przedmiotu oraz szacowanego nakładu pracy własnej studenta i umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się, aktywizujące formy pracy oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Podczas spotkania Zespołu Oceniającego PKA studenci wymienili metody aktywizujące ich podczas zajęć m.in. ćwiczenia projektowe, warsztaty, laboratoria, dyskusje, prace w grupie, projekty indywidualne, prezentacje multimedialne, przygotowywanie i prezentacja referatów. W opinii studentów nauczyciele akademicy posiadają doświadczenie i kompetencje społeczne, które efektywnie przekazują na zajęciach dydaktycznych np. poprzez prezentowanie studentom przykładów z własnego doświadczenia zawodowego w odniesieniu do zadanego problemu. Studenci jednoznacznie potwierdzili, że metody kształcenia umożliwiają im zdobycie wiedzy i umiejętności potrzebne na rynku pracy.

1.5.4.

Na studiach I stopnia kształcenia trwa 6 semestrów na studiach licencjackich oraz 7 semestrów na studiach inżynierskich. Na studiach II stopnia kształcenie trwa 4 semestry. Od r.a. 2016/2017 został uruchomiony tok studiów II stopnia 3- semestralny. W każdym przypadku obowiązuje zasada, że student zdobywa 30 punktów ECTS w semestrze oraz 60 w roku akademickim. Odpowiednio liczba punktów ECTS wynosi 180, 210, 120 oraz 90. Odpowiada to przepisom prawa oraz przyjętym w tym zakresie praktykom.

W przypadku studiów II stopnia 3- semestralnych ograniczono liczbę godzin specjalnościowych (oraz seminarium) w stosunku do studiów 4 semestralnych, stąd na specjalności „Menedżer projektów” jest zbyt mała liczba godzin, aby wykształcić specjalistę od zarządzania projektami. Również w przypadku II stopnia w toku studiów przewidziano zbyt niski wymiar praktyk zawodowych. W programie przewidziano praktyki w wymiarze 4 tygodni (160 godzin), co nie zapewnia realizacji wymogu określonego w przepisach prawa, jak również nie zapewnia zrealizowania efektów, które są przewidziane dla profilu praktycznego w zakresie praktyk zawodowych.

Można stwierdzić, że za wyjątkami opisanymi powyżej, czas trwania kształcenia oraz przewidziany w programie studiów łączny nakład pracy na poszczególnych przedmiotach jest wystarczający do zrealizowania efektów kształcenia kierunku zarządzanie.

1.5.5.

Jednostka w programie studiów, zarówno na I, jak i na II stopniu określiła wszystkie podstawowe wskaźniki związane z punktacją ECTS. Prawidłowo ustalona jest liczba punktów za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela. Liczba punktów jaką student utrzymuje za przedmioty z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku jest stosunkowo wysoka, szczególnie na studiach II stopnia (63 punkty na studiach 4- semestralnych oraz 50 punktów na 3- semestralnych). W skład tej grupy przedmiotów wchodzi moduły zajęć podstawowych i kierunkowych.

Liczba punktów za zajęcia o charakterze praktycznym, w tym za zajęcia laboratoryjne, warsztatowe i projektowe jest stosunkowo wysoka. W tym przypadku, dokonując przeglądu programu, należałoby się zastanowić (i w niektórych przypadkach zweryfikować), czy dla przedmiotów składających się częściowo z wykładów, do tego typu zajęć zaliczać całkowitą liczbę punktów ECTS z danego przedmiotu.

Prawidłowo określona jest liczba punktów, którą student otrzymuje za niezwiązane z kierunkiem studiów zajęcia ogólnounuczelniane lub zajęcia na innym kierunku studiów. Za zajęcia z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych student otrzymuje 3 lub 4 punkty (na I stopniu za przedmiot „Filozofia nauki”, na II stopniu „Etyka w zarządzaniu”). Z języka obcego student otrzymuje 5 punktów na I stopniu oraz 3 punkty na II stopniu. Wymiar godzinowy języków obcych jest stosunkowo niski (54 godz. na I stopniu oraz 72 godz. na II stopniu). Zajęcia z wychowania fizycznego są na I stopniu, za zajęcia te student otrzymuje 3 punkty ECTS.

Za praktyki zawodowe student otrzymuje na I stopniu 10 punktów ECTS na studiach licencjackich, a na studiach inżynierskich 14. Na II stopniu na studiach 4 – semestralnych student otrzymuje 8 punktów a na 3 – semestralnych 6. Na II stopniu liczba punktów za praktyki jest za mała, ponieważ nie odpowiada wymaganemu wymiarowi praktyki (3 miesiące, tj. co najmniej 360 godzin praktyki).

Wydział określił szczegółowo moduły, które są związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. Wskazana liczba punktów ECTS za tego typu zajęcia we wszystkich przypadkach przekracza (dla profilu praktycznego) 50% ogólnej liczby punktów ECTS w toku studiów.

Dla ocenianego kierunku zapewniono szereg przedmiotów i zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Zajęcia te odbywają się w formie ćwiczeń oraz laboratoriów.

Punktacja ECTS na poziomie przedmiotów jest przedstawiona w sposób stosunkowo szczegółowy. Dla każdego przedmiotu jest określona zestandaryzowana struktura nakładu pracy studenta (m.in. w jej skład wchodzi takie elementy jak: godziny kontaktowe z nauczycielem, przygotowanie i realizacja zadań związanych z przygotowaniem się do zajęć, przygotowanie do egzaminu / zaliczenia z przedmiotu, praca własna nad przygotowaniem pracy domowej, zapoznanie się z literaturą przedmiotu i materiałami dydaktycznymi, konsultacje, kontakt e – mailowy z nauczycielem akademickim). Określona liczba punktów ECTS z przedmiotu odpowiada wymiarowi godzinowemu oraz szacowanej wielkości pracy własnej studenta.

1.5.6.

Program studiów na kierunku zarządzanie na I i II stopniu przewiduje wybór modułów studiów przez studenta. Na I stopniu studiów licencjackich student wybiera moduły, za które

otrzymuje łącznie 56 punktów ECTS. Na studiach I stopnia inżynierskich student ma do wyboru zajęcia, za które łącznie otrzymuje 60 punktów. Na studiach II stopnia dla studiów 4- semestralnych i 3- semestralnych liczba punktów za zajęcia do wyboru przez studenta wynosi odpowiednio 49 i 24. Wymienione powyżej liczby punktów nie uwzględniają praktyk zawodowych jako przedmiotu do wyboru (Wydział przedstawiając wskaźniki wyboru zaliczał praktyki jako wybór studenta). Ponieważ bez praktyk w przypadku studiów I stopnia inżynierskich oraz II stopnia 3- semestralnych brakuje po 3 punkty ECTS (również bez punktów za specjalność na studiach 3 semestralnych, gdzie jest tylko jedna specjalność), należałoby zapewnić studentowi możliwość większego wyboru zajęć.

1.5.7.

Formy zajęć dydaktycznych określone są w sylabusach przedmiotów. W programie studiów na kierunku zarządzanie występują następujące formy zajęć: wykłady, ćwiczenia, laboratoria oraz seminaria. Zajęcia prowadzone w formach aktywnych stanowią nieco ponad 50% ogólnej liczby godzin zajęć. Większy odsetek aktywizujących form zajęć występuje na studiach I stopnia inżynierskich. W toku tych studiów realizowana jest większa liczba laboratoriów niż na studiach licencjackich. W szczególności w laboratoriach prowadzone są takie przedmioty jak: „Technologie informacyjne”, „Towaroznawstwo”, „Podstawy projektowania i grafika inżynierska”, „Informatyka w zarządzaniu”, „Metody modelowania procesów”, „Inżynieria systemów”, „Planowanie produktu”. Ponadto przedmioty: „Komputerowe wspomaganie projektowania”, „Zarządzanie produkcją”, „Procesy innowacyjne” prowadzone są częściowo w formie projektów, co określone jest w sylabusach. Niewielki jest zakres zajęć laboratoryjnych na I stopniu studiów licencjackich (w toku studiów dwa przedmioty „Technologie informacyjne” oraz „Informatyka w zarządzaniu”) oraz na studiach II stopnia.

Uczelnia posiada narzędzie EPlatforma, które jest środowiskiem służącym do korzystania w czasie rzeczywistym (możliwości odbywania telekonferencji), ale nie jest ona wykorzystywana bezpośrednio w procesie dydaktycznym na kierunku zarządzanie. Funkcjonujący na Uczelni system „elektronicznego dziekanatu” pozwala na udostępnianie treści zajęć (lub innych materiałów) na stronie internetowej.

Można przyjąć, że struktura zajęć nie budzi istotnych zastrzeżeń. Najwięcej zajęć o charakterze aktywizującym występuje w toku studiów inżynierskich (laboratoria oraz zajęcia projektowe). Zajęcia w formie ćwiczeniowej, laboratoryjnej, seminaryjnej (i konwersatoryjnej, która jest określana w sylabusach wielu przedmiotów jako metoda prowadzenia zajęć, również częściowo niektórych wykładowych) stanowią większość prowadzonych zajęć. Zajęcia o charakterze praktycznym odbywają się bądź w formie ćwiczeniowej, laboratoryjnej, projektowej lub konwersatoryjnej, co na kierunku zarządzanie można częściowo zaliczyć jako zajęcia odbywające się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem

Zajęcia na kierunku zarządzanie odbywają się tylko w formie studiów niestacjonarnych, w trybie sobotnio – niedzielnym. Podstawową jednostką planowania zajęć są bloki po trzy godziny lekcyjne. Sporadycznie występują bloki czterogodzinne. W planie nie występuje nadmierne blokowanie zajęć z jednego przedmiotu. Można zauważyć jedynie łączone bloki zajęć w różnych formach (wykłady i ćwiczenia z jednego przedmiotu) lub różne przedmioty w dwóch blokach prowadzone przez jednego wykładowcę. Ponieważ w blokach takich zajęć występują formy aktywne (ćwiczenia) można uznać to za dopuszczalną praktykę.

Liczebność grup wynika z ogólnej liczby studentów na roku (maksymalnie do 80 studentów na roku), co odpowiada liczebności grup wykładowych. W zależności od liczebności roku występuje do czterech grup ćwiczeniowych, które dzielone są na podgrupy laboratoryjne (kilkunastoosobowe).

Organizacja zajęć oraz liczebność grup na poszczególnych formach, tokach, latach i naborach nie stanowią przeszkody w osiągnięciu efektów kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili przekonanie, że organizacja zajęć sprzyja osiągnięciu przez nich zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Liczebność grup wykładowych jest ich zdaniem niewielka. Liczebność grup na ćwiczeniach wynosi 20-30 osób, na laboratoriach i zajęciach językowych 15-20 osób i umożliwia – zdaniem studentów – efektywne kształcenie, zamykając się w podobnym przedziale jak liczebność grup wykładowych. Katalog stosowanych podstawowych form zajęć jest zróżnicowany i obejmuje: wykłady, ćwiczenia, projekty, laboratoria, seminaria, lektoraty,

konsultacje przedmiotowe. Niezależnie od formy i liczby form wystawiana jest jedna ocena w ramach przedmiotu.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA dobrze ocenili sekwencję przedmiotów. Studenci poinformowali, że prowadzący zajęcia zachęcają studentów do aktywności i komunikacji dwustronnej. Harmonogramy zajęć są podawane studentom z odpowiednim wyprzedzeniem. Taka praktyka pozwala, w opinii studentów, dostosować terminy zajęć dydaktycznych do wykonywanej pracy zawodowej lub życia prywatnego. Na wizytowanym kierunku nie ma możliwości zaliczania efektów kształcenia poprzez uczestnictwo w e-zajęciach / e-learningu. Istnieje platforma internetowa i wykorzystywana jest ona do przekazywania studentom dodatkowych materiałów oraz zadań do samodzielnego wykonania przez studenta. Obowiązujący na uczelni regulamin studiów przewiduje możliwość kształcenia według indywidualnego programu studiów. Z możliwości tej mogą korzystać, za zgodą dziekana wydziału, m.in. studenci szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się w nauce, studenci niepełnosprawni oraz studenci znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej. Indywidualizacja może dotyczyć doboru modułów zajęć, metod i form kształcenia, form zaliczeń i egzaminów, a także innych procedur i terminów związanych z tokiem studiów. Studenci nie korzystają jednak z tych rozwiązań, jako przyczynę wskazując specyfikę studiów niestacjonarnych. Adaptacja programu kształcenia do spersonalizowanych potrzeb przebiega na ocenianym kierunku prawidłowo.

1.5.8.

Wydział w bieżącym cyklu prowadzi kształcenie na profilu ogólnoakademickim (rok III i IV studiów I stopnia oraz II rok studiów II stopnia) oraz na profilu praktycznym (rok I i II studiów I i II stopnia). Na profilu ogólnoakademickim praktyki są obowiązkowe tylko na studiach I stopnia inżynierskich.

Na studiach o profilu praktycznym przewidziane są obowiązkowe praktyki zawodowe. W tym zakresie na Uczelni obowiązuje Regulamin studenckich praktyk zawodowych dla studiów o profilu praktycznym prowadzonym na Wydziale Zarządzania i Administracji, wprowadzony Uchwałą Senatu nr 5/2016 z dnia 20 kwietnia 2016 r. Regulamin określa sposób organizowania praktyk oraz zasady nadzoru nad ich realizacją, łącznie ze wzorami dokumentów obowiązujących w tym zakresie. Ramowy program praktyk jest sporządzony osobno dla studiów licencjackich, inżynierskich oraz magisterskich. Uszczegółowienie programu znajduje się w sylabusach praktyk zawodowych. W sylabusach praktyk są określone cele oraz efekty z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Cele i efekty są określone stosunkowo ogólnie (łącznie 13- 14 efektów), ale poprawnie.

Wymiar praktyk przewidzianych w programie studiów to na I stopniu: studiów licencjackich 360 godz., studiów inżynierskich 400 godz., natomiast na II stopniu wymiar godzinowy praktyk wynosi 160 godz.

W przypadku studiów I stopnia wymiar odpowiada minimalnemu wymogowi 3-miesięcznych praktyk. Natomiast na studiach II stopnia liczba godzin (w przeliczeniu na 4 tygodnie) praktyki nie spełnia wymogu minimalnego jej wymiaru. Zgodnie z §7.1., ust. 2) pkt. c) Rozporządzenia MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów jednostka zapewnia studentom odbywanie praktyk zawodowych przewidzianych w programie kształcenia dla kierunku studiów o profilu praktycznym łącznie w wymiarze co najmniej trzech miesięcy na każdym z poziomów kształcenia.

Praktyki na studiach licencjackich przewidziane są do realizacji w IV semestrze w pełnym wymiarze (12 tygodni). Praktyki na studiach I stopnia inżynierskich przewidziane są do realizacji w IV i V semestrze (po 200 godzin). Z informacji uzyskanej podczas wizytacji wynika, że w przypadku pierwszych organizowanych obecnie praktyk dla profilu praktycznego (20 studentów) prawie wszystkie osoby (oprócz dwóch, które się o to ubiegają) mają zaliczoną praktykę zawodową na specjalnych warunkach, tzn. zwolnienie z odbywania praktyki, gdy student udokumentuje doświadczenie zawodowe związane z kierunkiem studiów (§10 Regulaminu studenckich praktyk zawodowych). Pełna ocena realizacji praktyk na profilu praktycznym nie jest jeszcze możliwa ze względu na rozpoczęty dopiero proces organizowania, odbywania i nadzoru nad realizacją praktyk.

Wstępne informacje prowadzą jednak do kilku wniosków. Koniecznym jest zwiększenie wymiaru praktyk zawodowych na studiach II stopnia do wymaganych 3 miesięcy. Wymagane jest przedstawienie koncepcji odbywania praktyk zawodowych na studiach II stopnia, szczególnie w toku

3 – semestralnym. Ponadto zasady zaliczania praktyk w poczet pracy zawodowej lub działalności gospodarczej powinny być szczegółowo określone w regulaminie praktyk (lub innym dokumencie). Szczególnie dotyczy to analizy i potwierdzania realizacji celów i efektów kształcenia praktyki zawodowej możliwych do realizacji w pracy zawodowej lub prowadzonej działalności gospodarczej.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym uznali, że Centrum Kreowania Kariery udostępnia im bogatą ofertę praktyk oraz staży, w tym płatnych. Firmy przyjmujące studentów na praktykę to m.in. zakłady produkcyjne i usługowe, biura rachunkowe, banki, wszelkiego rodzaju urzędy, firmy ubezpieczeniowe, biura prawnicze i notarialne. Merytoryczny nadzór nad praktykami (akceptacja miejsca odbywania praktyk, zatwierdzenie programu, ocena realizacji efektów kształcenia, weryfikacja osiągnięcia efektów) sprawuje Opiekun Praktyk.

Studenci uznali, że otrzymują odpowiednie wsparcie w zakresie znalezienia praktyk zawodowych. Duża liczba studentów zalicza praktyki pracą zawodową. W opinii studentów praktyki zawodowe są realizowane poprawnie, a uczelnia zapewnia im wystarczające wsparcie w tym zakresie. Studenci ze względu na niską wiedzę odnośnie do efektów kształcenia nie byli w stanie odnieść się do kwestii weryfikacji ich osiągnięć.

Studenci dobrze oceniają system praktyk, w tym określone dla praktyk efekty kształcenia. Należy jednak zauważyć, że studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wykazali się bardzo podstawową wiedzą na temat tego, czym są punkty ECTS oraz efekty kształcenia i nie należy w takiej sytuacji oczekiwać pełnej i krytycznej oceny. Zasady oraz metody weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są zdaniem studentów sprawiedliwe i przejrzyste. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA liczba miejsc odbywania praktyk jest dostosowana do liczby studentów kierunku, a ich dobór sprzyja realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia. Sposób organizacji praktyk został oceniony przez studentów pozytywnie. Studenci studiów niestacjonarnych w bardzo dużej mierze korzystają z możliwości zaliczenia pracy zawodowej na poczet studiów. Jednostka nie wdrożyła rozwiązań pozwalających studentom opiniować praktykodawców oraz system praktyk. Zdaniem studentów praktyki są istotnym narzędziem służącym ukierunkowaniu planów zawodowych i wzmocnieniu przyszłej pozycji na rynku pracy.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie znali przypadku, aby komuś nie udało się zaliczyć praktyki zawodowej. Należy też uznać, że zaliczanie praktyki w sposób wykluczający wystawienie stopniowalnej oceny uniemożliwia ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

1.5.9.

Stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku „zarządzanie” jest niewielki. Jednostka nie prowadzi wymiany studentów z zagranicznymi ośrodkami. Do roku 2016/2017 zajęcia ze studentami prowadził pracownik naukowo-dydaktyczny z zagranicy. Zgodnie ze strategią Uczelni oraz Wydziału, nie zakłada się celów, które byłyby bezpośrednio związane z umiędzynarodowieniem procesu kształcenia. Jednak w celu sprostania minimalnym wymogom umiędzynarodowienia procesu kształcenia zaleca się, aby wprowadzić do programu studiów na każdym toku i poziomie, jeden przedmiot, który byłby prowadzony w całości w języku obcym (również przez wykładowców zaproszonych gościnnie), co pozytywnie wpłynęłoby na czynną znajomość języka obcego, szczególnie w zakresie języka specjalistycznego, jak również wzmocniłoby pozycję absolwenta na rynku pracy.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili przekonanie, że program studiów w sposób umiarkowany sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia i jest to stopień odpowiadający im potrzebom. Realizowane jest to poprzez lektorat z języka obcego oraz zajęcia z wykładowcami z zagranicy. Studenci studiów niestacjonarnych z zasady, jak sami wskazali, nie są zainteresowani wyjazdami i programami wymian – czy to krajowymi, czy międzynarodowymi. Studenci nie mają możliwości korzystania z kształcenia w języku obcym, a lektoraty odbywają się jedynie w języku angielskim.

1.6.

1.6.1.

Uczelnia określiła zasady rekrutacji w drodze uchwały nr 11/2015 Senatu z dnia 22 kwietnia 2015 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2016/2017. Treść uchwały rekrutacyjnej określa podstawowe zasady i tryb postępowania

rekrutacyjnego, jak również zawiera informacje niezbędne w procesie rekrutacji. Uwzględnione są również informacje dla kandydatów legitymujących się maturą międzynarodową oraz dla obywateli polskich, którzy ukończyli szkołę średnią lub studia I stopnia za granicą. Wstęp na studia na ocenianym kierunku studiów, zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu jest wolny. Kandydaci zobowiązani są do złożenia niezbędnych dokumentów, które są określone w uchwale. Kandydaci na studia przyjmowani są do wyczerpania limitu miejsc, który jest określony dla kierunku w uchwale.

Zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Informacje o procesie rekrutacji są dostępne dla kandydatów za pośrednictwem strony internetowej. Uchwała rekrutacyjna nie zwiera jednak żadnych zapisów dotyczących merytorycznych warunków przyjęcia na II stopień studiów. Dotyczy to w szczególności studiów II stopnia 3 – semestralnych. Zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa wyższego, na studia 3 – semestralne mogą być przyjmowane osoby, które wcześniej ukończyły studia I stopnia w wymiarze 7 semestrów. Warunek taki powinien być określony w uchwale rekrutacyjnej. Ponadto, w programie studiów II stopnia powinien być zapewniony mechanizm pozwalający studentom, którzy ukończyli studia I stopnia nie związane z zarządzaniem, uzupełnić brakujące efekty kształcenia.

1.6.2.

Zasady i warunki potwierdzania efektów uczenia się zostały określone w uchwale Senatu nr 15/2015 z dnia 17 czerwca 2015 r. wprowadzającej „Regulamin organizacji potwierdzania efektów uczenia się”. Sformułowane zasady szczegółowo określają tryb postępowania przy potwierdzaniu efektów uczenia się. Do tej pory Uczelnia nie uruchamiała procedury potwierdzania efektów kształcenia.

1.7.

1.7.1.

Podstawowa informacja dotycząca metod weryfikacji efektów kształcenia określona jest na poziomie przedmiotu i zawarta jest w sylabusach. W ujęciu tabelarycznym do każdego efektu przedmiotowego przypisana jest metoda(y) jego weryfikacji. Układ taki jest przejrzysty i jednoznacznie określa metodę(y) weryfikacji konkretnego efektu. Ujęte w sylabusach metody weryfikacji są wystandaryzowane. Występują następujące metody weryfikacji: sprawdzian pisemny, testowy, egzamin ustny, dyskusja, aktywność na zajęciach, zadanie domowe, ćwiczenie grupowe, praca samodzielna na zajęciach. Sposób weryfikacji jest dobrze dobrany do efektu(ów), które weryfikuje, również bierze pod uwagę jego kategorię (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne). Dotyczy to również weryfikacji efektów z języka obcego.

Sposób weryfikowania efektów w procesie dyplomowania, w szczególności na egzaminie dyplomowym, jest określony w Regulaminie studiów (rozdziały 18 i 19). Uregulowane są takie zagadnienia jak m.in.: zasady określania i tryb zatwierdzania tematów prac dyplomowych, zasady recenzji pracy, zasady przystąpienia do egzaminu dyplomowego, itp. Szczegółowe wytyczne dotyczące pracy i egzaminu dyplomowego określają „Zasady realizacji prac dyplomowych” wprowadzone Zarządzeniem Rektora (Zarządzenie Nr 7/2016 z dnia 20 kwietnia 2016 r.). Określone są w nim wymogi merytoryczne dotyczące prac dyplomowych, wymogi formalne oraz procedura realizacji prac dyplomowych.

Jako dobre rozwiązanie należy uznać ramowe określenie definicji poszczególnych kategorii prac dyplomowych, w tym m.in. pracy inżynierskiej. Określono również zakres jakiemu powinien odpowiadać temat pracy (tematyka prac dyplomowych musi mieć merytoryczny związek z kierunkiem studiów oraz nawiązywać do specjalności wybranej przez studenta). Przegląd tematyki prac pozwala stwierdzić, że zasada powyższa jest stosowana. Łącznie przeanalizowano tytuły 148 prac dyplomowych, z czego 43 prace inżynierskie, 84 prace magisterskie oraz 21 prac licencjackich. Jedynie w sporadycznych przypadkach stwierdzono niezgodność tematu prac z efektami kierunku lub zakresem specjalności (np. „Udział Policji w procedurze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie powiatu wałbrzyskiego” - praca magisterska, czy „Formy wsparcia niepełnosprawnych osób bezrobotnych na przykładzie wybranych instytucji”).

Należy również podkreślić, że w procesie dyplomowania obowiązują wzory recenzji, które są zróżnicowane – osobny wzór obowiązuje dla pracy licencjackiej, pracy inżynierskiej oraz magisterskiej.

Egzamin dyplomowy odbywa się indywidualnie przed powołaną przez Dziekana komisją. Student w trakcie egzaminu dyplomowego prezentuje prace i odpowiada na pytania z nią związane, odpowiada na pytanie z zakresu obowiązującego programu studiów oraz z zakresu specjalności. Egzamin dyplomowy pozwala na przekrojową weryfikację kierunkowych efektów kształcenia. Proces dyplomowania jest bardzo dobrze udokumentowany.

Podsumowując, można stwierdzić, że proces dyplomowania opiera się na prawidłowych zasadach i pozwala tym samym na zapewnienie realizacji celów i efektów kształcenia związanych z tym elementem procesu kształcenia.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia sformułowane w kartach modułów dla przedmiotów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, są adekwatne do założonych efektów kształcenia oraz umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia ich osiągnięcia.

W przypadku praktyk zawodowych wymagane jest wzmocnienie monitorowania stopnia osiągania efektów kształcenia, w przypadkach zaliczenia praktyki w poczet pracy zawodowej lub działalności gospodarczej.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są dobrane trafnie i pozwalają na skuteczną ich weryfikację. Uzupełnień i modyfikacji wymaga moduł praktyk zawodowych, tak aby wzmocnić mechanizm zapewniający, że wszystkie efekty praktyki zostały osiągnięte, również w przypadku, gdy praktykę stanowi praca zawodowa studenta.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia określa w sposób generalny Regulamin Studiów. Weryfikacja osiągnięć studentów odbywa się na podstawie egzaminów w formie pisemnej, kolokwium, oceny opracowań w formie projektów indywidualnych, prac pisemnych, referatów, aktywności na zajęciach. W ograniczonym zakresie wykorzystuje się egzaminy w formie testów i egzaminy ustne. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym studenci wskazali, że podstawową formą weryfikacji efektów kształcenia jest egzamin pisemny lub zaliczenie pod koniec semestru. Zdaniem studentów oceniani są oni według wymagań adekwatnych do opisanych w sylabusach zakładanych efektów kształcenia. Umiejętności i kompetencje społeczne są weryfikowane podczas zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Z punktu widzenia studentów, metody weryfikacji efektów kształcenia praktyk zawodowych są poprawne. Po analizie dokumentacji oraz relacjach studentów można zauważyć braki w procedurze weryfikacji efektów, które student uzyskał odbywając praktyki. Zdecydowana większość studentów zalicza praktyki pracą zawodową. Nie wykazano, w jaki konkretnie sposób Jednostka weryfikuje sposób osiągania efektów kształcenia, nie dokonuje się też oceny stopnia ich osiągnięcia.

Pomimo entuzjastycznych wypowiedzi studentów odnośnie procesu kształcenia oraz sposobu weryfikacji ich postępów konieczne wydaje się położenie większego nacisku na weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez studenta. Studenci nie wnieśli żadnych krytycznych uwag co do procesu egzaminu dyplomowego oraz efektów kształcenia, jakie ma weryfikować.

1.7.2.

Ogólne zasady oceny efektów kształcenia są sformułowane w Regulaminie studiów, w szczególności warunki zaliczenia semestru i roku oraz poszczególnych przedmiotów, zasady otrzymywania wpisu na kolejny semestr, zasady przystępowania i przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, itp. Sposób określania oceny końcowej jest opisany w sylabusach przedmiotów. W sylabusie określone jest, w połączeniu ze wskazanymi wcześniej metodami weryfikacji, która metoda weryfikacji wpływa (i w jakim stopniu) na końcową ocenę przedmiotu. Na ogół wynik końcowy z przedmiotu jest ujęty w postaci formuły arytmetycznej. Taki sposób opisu oceny bardzo dobrze pokazuje związek pomiędzy oceną końcową, metodą weryfikacji oraz efektami przedmiotowymi.

Wydział na kierunku zarządzanie nie prowadzi kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zastrzeżenia w ocenianym zakresie budzi struktura wystawianych ocen. Łącznie na studiach I

i II stopnia w sesji letniej 2015/2016 wystawiono 47% ocen bardzo dobrych. Nieco wyższy jest ten odsetek na studiach II stopnia (52%). Ocen 3,0 oraz 3,5 wystawiono łącznie 19% (na studiach II stopnia w tej sesji wystawiono 8% ocen dostatecznych i 3% ocen dostatecznych plus. Ocen niedostatecznych nie wystawiono). W tym zakresie konieczne jest monitorowanie przyczyn takiego stanu, ponieważ struktura ocen wskazuje na potencjalne niedociągnięcia istniejącego systemu oceniania.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty i nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Szczegółowe informacje dotyczące stosowanych metod i zasad weryfikacji oraz sposobie obliczania oceny końcowej są podawane w sylabusach przedmiotów oraz prezentowane podczas pierwszych zajęć. Jest to jeden z elementów poddawanych ocenie studenckiej w badaniu jakości zajęć dydaktycznych i pracy nauczycieli (Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w Wałbrzyskiej Wyższej Szkole Zarządzania i Przedsiębiorczości przyjęty na posiedzeniu Senatu w dniu 12.07.2012 - Załącznik nr 3 - Ankieta Oceny Nauczyciela Akademickiego). Zasady oceniania nie są zmieniane w trakcie roku akademickiego. Studenci wiedzą, jakie oczekiwania mają względem nich prowadzący i od czego uzależnione jest uzyskanie określonej oceny – tak pozytywnej, jak i negatywnej. Wyniki egzaminów i zaliczeń są wyjaśniane przez prowadzących w sposób umożliwiający zrozumienie popełnionych błędów i wyciąganie wniosków na przyszłość. W przypadku wątpliwości i niepowodzeń studenci mają możliwość indywidualnej konsultacji z nauczycielem. Odnoszą przy tym wrażenie, że sposób oceniania jest sprawiedliwy i równy dla wszystkich, a jego wyniki – wiarygodne i porównywalne. Regulamin studiów gwarantuje każdemu studentowi prawo wglądu do ocenionej pracy oraz prawo ubiegania się o przeprowadzenie egzaminu/zaliczenia w formie komisyjnej. Uczelnia nie prowadzi kształcenia na odległość. W przypadku, gdy student nie zgadza się z oceną, jaką otrzymał z danego przedmiotu, może wnieść o egzamin komisyjny, który zwołuje Dziekan wydziału na wniosek studenta. Studenci do tej pory nie korzystali z tej możliwości.

Poza ww. uwagę można stwierdzić, że stosowany system ocen jest kompletny i przejrzysty, wymagania wobec studentów są jasne i wystandaryzowane.

3. Uzasadnienie

Przypisanie kierunku zarządzanie do dziedzin i dyscyplin naukowych jest prawidłowe z kilkoma zastrzeżeniami. Nie wszystkie dyscypliny wymienione w raporcie samooceny mają odzwierciedlenie merytoryczne w efektach kształcenia. Dotyczy to dyscypliny energetyka i towaroznawstwo, które nie są reprezentowane w treści opisu kierunkowych efektów kształcenia. W zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on dla kierunku zarządzanie występuje tylko jedna dyscyplina – nauki o zarządzaniu (również dla studiów inżynierskich), co jest niespójne z przedstawioną informacją z innych źródeł.

Efekty kształcenia dla studiów I stopnia licencjackich oraz II stopnia 4-semestralnych są opracowane prawidłowo, z uwzględnieniem profilu kształcenia oraz różnicy w poziomach między studiami licencjackimi a magisterskimi. Dla studiów I stopnia z kompetencjami inżynierskimi (r.a. 2015/2016) niektóre z efektów są sformułowane bardzo ogólnie, w taki sposób, że pojedynczy efekt obejmuje bardzo szeroki zakres tematyki. Ponadto każdy efekt kierunkowy powinien mieć swoje uzasadnienie w efekcie obszarowym i z niego wynikać. Natomiast niektóre efekty kierunkowe nie są odniesione do efektu obszarowego, a tylko do kompetencji inżynierskich. Efekty dla studiów 3- i 4- semestralnych II stopnia są identyczne. Takie podejście oznacza, że student może osiągnąć te same efekty, również przy mniejszym nakładzie pracy. Biorąc pod uwagę pełny tok kształcenia (studia I i II stopnia łącznie) absolwenci toku inżynierskiego (7 semestrów) oraz 3- semestralnego II stopnia powinni mieć zróżnicowane kompetencje w porównaniu z absolwentami, którzy ukończyli pełny tok studiów nieinżynierskich na I i II stopniu (łącznie również 10 semestrów).

Treści kształcenia w programie studiów mają strukturę modułową. Dobór przedmiotów i treści w poszczególnych modułach jest prawidłowy, z kilkoma zastrzeżeniami. Na studiach I stopnia inżynierskich w treści niektórych specjalności w niewielkim stopniu, albo w ogólne, nie nawiązują do zagadnień technicznych i inżynierskich (np. „Inżynieria komunikacji wizerunkowej”, „Inżynieria finansowa”). Treści tych specjalności nie mają cech inżynierskich. Na studiach II stopnia 4- semestralnych na specjalności „Rachunkowość gospodarcza”, brakuje nieco jej wyprofilowania na

zagadnienia zarządcze, a na specjalności „Zarządzanie w sferze usług zdrowotnych” brakuje zagadnień związanych ze specyfiką zarządzania podmiotami leczniczymi oraz systemem ochrony zdrowia w Polsce. Na studiach II stopnia 3 semestralnych (r.a. 2016 / 2017) występuje tylko jedna specjalność „Menadżer projektu”. Treści tej specjalności nie w pełni odpowiadają istocie zarządzania projektami. W zakresie realizacji efektów kierunkowych przez poszczególne przedmioty pewne wątpliwości występują na studiach I stopnia inżynierskich. W kilku przypadkach efekt jest słabo wsparty treściami przedmiotowymi i może nie zostać w pełni zrealizowany. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku (za wyjątkiem powyższych uwag) jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia zmieniające się potrzeby rynku pracy (odzwierciedlone w doborze specjalności).

Dobór metod dla poszczególnych przedmiotów jest właściwy, są one adekwatne do formy zajęć, tematyki przedmiotu oraz szacowanego nakładu pracy własnej studenta i umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

Czas trwania kształcenia nie budzi zastrzeżeń. Punktacja ECTS jest prawidłowa. Przewidziany w programie studiów łączny nakład pracy na poszczególnych przedmiotach jest wystarczający do zrealizowania efektów kształcenia kierunku zarządzanie. Wyjątek stanowi moduł praktyk zawodowych na studiach II stopnia. W toku tych studiów przewidziano praktyki w wymiarze 4 tygodni (160 godzin), co nie zapewnia realizacji wymogu określonego w przepisach prawa, jak również nie zapewnia zrealizowania efektów, które są przewidziane dla profilu praktycznego w zakresie praktyk zawodowych.

Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku studiów, ich właściwa organizacja, w tym odpowiednia liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Poziom umiędzynarodowienia jest niewysoki, ale też w swoich strategiach Uczelnia i Wydział nie określają w tym zakresie kluczowych dla rozwoju celów.

Warunki rekrutacji dla I stopnia są określone prawidłowo, uwzględniając możliwości ubiegania się na studia dla różnych grup kandydatów. Na II stopniu uchwała rekrutacyjna nie zwiera jednak żadnych zapisów dotyczących merytorycznych warunków przyjęcia na II stopień studiów. Dotyczy to w szczególności studiów II stopnia 3 – semestralnych. Ponadto, w programie studiów II stopnia powinien być zapewniony mechanizm pozwalający studentom, którzy ukończyli studia I stopnia nie związane z zarządzaniem, uzupełnić brakujące efekty kształcenia.

Uczelnia określiła zasady i jest dobrze przygotowana do procedury potwierdzania efektów uczenia się.

Sposób weryfikowania efektów kształcenia przebiega prawidłowo. Proces dyplomowania jest bardzo dobrze udokumentowany, opiera się na prawidłowych zasadach i pozwala tym samym na zapewnienie realizacji celów i efektów kształcenia. Sposób oceniania jest dobrze opisany w sylabusach, szczegółowo określa kryteria i strukturę końcowej oceny z przedmiot. Występuje jednak tendencja do zawyżania ocen.

4. Zalecenia:

- Należałoby dokonać przeglądu dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia dla kierunku zarządzanie i określić dyscypliny zgodnie z ich merytorycznym związkiem z kierunkowymi efektami kształcenia. W rezultacie należałoby ujednoczyć informacje na temat dyscyplin (w tym wprowadzoną do systemu POL-on).
- W przypadku studiów I stopnia inżynierskich należałoby niektóre efekty kierunkowe formułować w sposób bardziej skonkretyzowany, obejmujący węższy zakres zagadnień. Ponadto każdy efekt kierunkowy powinien być wyodrębniony ze wskazanego efektu obszarowego, a nie odnosić się tylko do kompetencji inżynierskich.
- Dla studiów II stopnia 3-semestralnych należałoby zróżnicować efekty w stosunku do studiów II stopnia 4-semestralnych.
- Na studiach I stopnia inżynierskich należałoby dokonać, z punktu widzenia treści, weryfikacji niektórych specjalności, które w obecnej postaci w niewielkim stopniu, albo w ogóle, nie nawiązują do zagadnień technicznych i inżynierskich. Treści tych specjalności nie mają obecnych cech o charakterze inżynierskim. W toku studiów, również w zakresie pozostałych modułów

(poza specjalnościowymi) należałoby zwiększyć liczbę zajęć o charakterze inżynierskim.

- Na studiach II stopnia należałoby dokonać przeglądu treści specjalności: „Rachunkowość gospodarcza” (która w obecnej postaci w znacznym stopniu odnosi się do zagadnień finansów, a nie zarządzania), „Zarządzanie w sferze usług zdrowotnych” oraz „Menedżer projektów” (pod kątem kompletności ich treści i doboru przedmiotów).
- Zwiększenie wymiaru praktyk zawodowych na studiach II stopnia, do wymaganych przepisami prawa, co najmniej 3 miesięcy. W związku z tym należałoby również zwiększyć liczbę punktów ECTS za praktyki zawodowe. Należałoby również wzmocnić merytoryczny nadzór nad realizacją efektów kształcenia praktyk zawodowych, szczególnie w przypadku, gdy zaliczenie praktyki odbywa się w poczet pracy zawodowej. W związku ze zwiększeniem wymiaru praktyk na II stopniu, należałoby opracować koncepcję odbywania praktyk, szczególnie na studiach 3-semesteralnych.
- W celu sprostania minimalnym wymogom umiędzynarodowienia kształcenia, należałoby w toku studiów (na każdym poziomie) wprowadzić jeden przedmiotu prowadzony w całości w języku obcym.
- Uzupelnienie uchwały rekrutacyjnej o warunki przyjęcia na II stopień studiów 3-semesteralnych. Ponadto, w programie studiów II stopnia powinien być zapewniony mechanizm pozwalający studentom, którzy ukończyli studia I stopnia niezwiązane z zarządzaniem, uzupełnić brakujące efekty kształcenia.
- Monitorowanie struktury wystawianych ocen, w tym przyczyn zawyżania ocen.
- Zachowanie właściwej tożsamości kierunku *zarządzanie* wymaga zakończenia kształcenia na inżynierskich studiach I stopnia.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy, który zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. *

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęcia warsztatowe, są prowadzone na ocenianym kierunku przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie. *

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1

Wydział Zarządzania i Administracji Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu prowadzi kształcenie na ocenianym kierunku zarządzanie na studiach I i II stopnia w formie studiów niestacjonarnych. Na studiach licencjackich studenci I i II roku studiują na profilu praktycznym, a pozostali na profilu ogólnoakademickim. Również na studiach drugiego stopnia tryb

ogólnoakademicki jest stopniowo wygaszany, co nastąpi definitywnie w lutym 2018 roku. W świetle powyższych informacji Uczelnia powinna spełniać wymóg zintegrowanego minimum kadrowego, czyli minimum dla profilu praktycznego (6 samodzielnych pracowników naukowych i 6 adiunktów) powiększony o 30%. Oznacza to, że minimum kadrowe powinno stanowić co najmniej 16 nauczycieli akademickich.

Wydział zgłosił do minimum kadrowego łącznie 25 nauczycieli akademickich:

a) w tym na profilu praktycznym 15 nauczycieli akademickich (stanowiących minimum kadrowe dla studiów I i II stopnia):

- 2 profesorów;
- 1 doktora habilitowanego;
- 6 doktorów (zaliczonych w miejsce samodzielnych pracowników naukowych na podstawie artykułu 9 a Ustawy z dnia 27 lipca 2005 o Szkolnictwie Wyższym);
- 6 doktorów.

b) w tym na profilu ogólnoakademickim (tylko na 3 roku I stopnia i na 2 roku studiów II stopnia) 10 nauczycieli akademickich:

- 1 profesora (minimum kadrowe dla studiów I i II stopnia);
- 1 doktora habilitowanego (minimum kadrowe dla studiów I i II stopnia);
- 1 profesora (minimum kadrowe dla studiów I stopnia);
- 1 doktora habilitowanego (minimum kadrowe dla studiów I);
- 2 doktorów (minimum kadrowe dla studiów I i II stopnia);
- 4 doktorów (minimum kadrowe dla studiów I).

Spośród 10 wykładowców zgłoszonych do minimum kadrowego na profilu ogólnoakademickim tylko 4 to wykładowcy niefirmujący minimum kadrowego na profilu praktycznym. Oznacza to, że Zespół Oceniający PKA analizował dorobek naukowy i praktyczne doświadczenie zawodowe łącznie 19 wykładowców zaproponowanych do minimum kadrowego. Ich szczegółowy wykaz znajduje się w załączniku nr 4.

Każdy z 19 nauczycieli akademickich zgłoszonych przez władze Wydziału i Uczelni do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów zarządzanie spełnia wymogi formalne i merytoryczne i może zostać zaliczony w skład owego minimum. Spośród 19 nauczycieli akademickich zgłoszonych przez Uczelnię do minimum kadrowego:

- 8 zakwalifikowano ze względu na dorobek naukowy,
- 6 ze względu na praktyczne doświadczenie zawodowe;
- 5 ze względu zarówno na posiadany dorobek jak i doświadczenie zawodowe.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymaganiom określonym w przepisach prawa dla kierunków studiów o profilu praktycznym. Analiza spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego obejmowała posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich, a także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim, złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów oraz ich zatrudnienie Uczelni.

Minimum kadrowe powinno spełniać warunki określone w rozporządzeniu stanowiącym poz. 4 Załącznika nr 1 raportu. W związku z powyższym do minimum kadrowego kierunku zarządzanie prowadzonego na poziomie studiów I i II stopnia zalicza się 19 osób (5 samodzielnych nauczycieli akademickich, 14 doktorów), gdyż posiadają zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie dyscypliny naukowej, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, co stanowi spełnienie wymagań określonych w § 12 ust. 1 rozporządzenia (o którym mowa w Załączniku nr 1 do raportu z wizytacji).

Osoby zaliczone do minimum kadrowego zostały zatrudnione w Uczelni (nie później niż od początku semestru studiów) w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem spełnione zostały wymagania określone w § 13 ust. 1 rozporządzenia, o którym mowa powyżej oraz w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 tego rozporządzenia.

W wyniku weryfikacji akt osobowych wykładowców stanowiących minimum kadrowe

stwierdza się, iż wszystkie teczki zawierają dokumentację poświadczającą uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje o Uczelni, jako podstawowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

W związku z analizą dokumentacji, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego stwierdzono, iż osoby do niego zgłoszone spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co potwierdzają również dane zawarte w „Zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on”.

Oceniany kierunek zarządzanie został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych oraz obszaru nauk technicznych. A zatem stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku powinien spełniać wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia określonego w poz. 4 Załącznika nr 1 raportu. Na ocenianym kierunku studiuje 152 studentów na profilu ogólnoakademickim i 294 na profilu praktycznym, czyli łącznie 446 osób. Zważywszy, że do minimum kadrowego zaliczono 19 wykładowców, to stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów wynosi 19 do 446, czyli 1 do 24 przy dopuszczalnym współczynniku 1:120 – dla kierunków studiów w obszarze nauk społecznych. Zatem wymagania w zakresie relacji liczby wykładowców zaliczonych w skład minimum kadrowego do liczby studentów ocenianego kierunku są spełnione.

2.2.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest adekwatny do realizowanego programu i założonych efektów kształcenia. Na profilu praktycznym obsada kadrowa liczy łącznie 47 wykładowców, a na profilu ogólnoakademickim 31 wykładowców. Dorobek naukowy zdecydowanej większości spośród nich mieści się dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinach: ekonomia, finanse oraz nauki o zarządzaniu oraz dziedzinie nauk technicznych i dyscyplinach: budowa i eksploatacja maszyn, energetyka, informatyka, inżynieria produkcji. Na podkreślenie zasługuje to, że dokumentacja dorobku naukowego i praktycznego doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego została sporządzona w profesjonalny sposób. Wyrazem tego jest między innymi wyszczególnienie w załączniku nr 1 do Raportu Samooceny efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które są realizowane przez poszczególnych wykładowców w ramach prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Zdecydowana większość kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunku zarządzanie o praktycznym profilu kształcenia legitymuje się znaczącym dorobkiem naukowym, dydaktycznym oraz organizacyjnym. Doświadczenie zawodowe i wysokie kwalifikacje dydaktyczne wykładowców połączone z ich dorobkiem naukowym właściwym dla wizytowanego kierunku studiów umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych w programie efektów kształcenia.

Osobom z wykształceniem magisterskim nie są powierzane wykłady. Zajęcia o charakterze praktycznym prowadzi kilkanaście osób zatrudnionych na stanowiskach menedżerskich, które są ekspertami w swoich dziedzinach. Ponadto niektórzy wykładowcy są właścicielami przedsiębiorstw produkcyjnych, handlowych i usługowych, dyrektorami firm, członkami rad nadzorczych, radcami prawnymi, menedżerami zatrudnionymi na stanowiskach specjalistów ds. marketingu, inspektorów, specjalistów w zakresie zarządzania kadrami, w tym w administracji państwowej i samorządowej.

Trzeba również nadmienić, że w związku ze zmianą profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na praktyczny, co nastąpiło w październiku 2015 roku, kadra dobierana jest w taki sposób aby w optymalny sposób wdrażać do kształcenia treści o charakterze praktycznym.

2.3

Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry i motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji. Władze Wydziału i Uczelni dobierają kadre naukowo-dydaktyczną uwzględniając następujące elementy: tytuł lub stopień naukowy, osiągnięcia naukowe i organizacyjne, doświadczenie dydaktyczne, a także w odniesieniu do nauczycieli akademickich ze stopniem doktora i tytułem magistra praktyczne doświadczenie zawodowe.

Polityka kadrowa prowadzona przez Wyższą Szkołę Zarządzania i Przedsiębiorczości pozwala na odpowiednią obsadę zajęć dydaktycznych i umożliwia studentom osiągnięcie określonych w

programie studiów efektów kształcenia. Pewne wątpliwości budzi jednak powierzanie niektórym wykładowcom 8-12 przedmiotów.

System wspierający rozwój kadry naukowo-dydaktycznej opiera się m.in. na:

- finansowaniu wyjazdów pracowników naukowych na konferencje i sympozja naukowe,
- finansowaniu wydawnictw naukowych obejmujących prace doktorskie i habilitacyjne,
- finansowaniu publikacji w czasopismach i monografiach pozauczelnianych,
- ułatwianiu publikowania w czasopismach i monografiach afiliowanych przez WSZiP.

Istotnym elementem polityki kadrowej jest system okresowej oceny kadry, który obejmuje obszar naukowo-badawczy, dydaktyczno-wychowawczy, organizacyjny. Okresowa ocena nauczycieli akademickich obejmuje 4 ostatnie lata i jest dokonywana na podstawie następujących elementów składowych:

- ocena dorobku naukowego i dydaktycznego,
- zaangażowanie w sprawy organizacyjne Uczelni,
- ocena przeprowadzonych hospitacji,
- ocena dokonywana przez studentów.

Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono wyniki ankietowej oceny nauczycieli akademickich przez studentów (36 wykładowców w roku akademickim 2015/2016, 46 w roku akademickim 2014/2015 oraz 45 w roku akademickim 2013/2014). Przedłożono także arkusze hospitacji zajęć (5 w roku akademickim 2016/2017, 10 w roku akademickim 2015/2016, 8 w roku akademickim 2014/2015 i również 8 w roku akademickim 2013/2014). Wyniki oceny okresowej nauczycieli akademickich są uwzględniane przy planowaniu obsady zajęć dydaktycznych oraz w awansach zawodowych. W przypadku wystawienia oceny negatywnej Uczelnia analizuje jej przyczyny i w skrajnych sytuacjach rezygnuje ze współpracy z danym wykładowcą.

Mankamentem procesu kształcenia jest niewielka skala jego umiędzynarodowienia. W nieodległej przeszłości zajęcia ze studentami prowadził przez 8 lat pracownik naukowo-dydaktyczny Uniwersytetu Technicznego w Libercu, jednakże skutek zmiany profilu kształcenia współpraca ta została przerwana w 2016 roku.

Wizytowana jednostka prowadzi badania naukowe w obszarze nauk ekonomicznych (w dziedzinach nauk ekonomicznych, nauk społecznych, nauk prawnych) oraz w obszarze nauk technicznych (w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinach naukowych: budowa i eksploatacja maszyn, informatyka, energetyka, inżynieria produkcji). Badania te dobrze komponują się z programem kształcenia na ocenianym kierunku zarządzanie. Wyniki badań są publikowane w monografiach oraz artykułach naukowych w recenzowanych czasopismach, w tym także w Pracach Naukowych Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczość, które są wydawane przez Wydawnictwo WSZiP. Czasopismo to znajduje się na ministerialnej liście punktowanych czasopism i obecnie publikacje tam zamieszczane są wycenione na 6 punktów, co jest dobrym osiągnięciem wizytowanej szkoły niepublicznej.

Charakteryzując działalność naukową wizytowanego Wydziału należy również podkreślić jego aktywność w organizacji konferencji naukowych. W trakcie dwudziestolecia istnienia Uczelni zorganizowano niemal 50 konferencji naukowych (w tym 2 w roku akademickim 2015/2016). Jedną z konferencji „Zarządzanie strategiczne” była organizowana corocznie od 1996 roku. Inne poświęcone były między innymi takim zagadnieniom jak „Zarządzanie operacyjne w teorii i praktyce organizacji biznesowych, publicznych i pozarządowych” oraz „Samorząd terytorialny i rozwój lokalny”.

W Raporcie Samooceny (na str. 57) wymieniono cały szereg publikacji (w tym obszernych monografii) wydanych w ostatnich kilku latach nakładem Wydawnictwa WSZiP. Ponadto rezultaty badań naukowych prowadzonych przez kadrę kierunku są implementowane w procesie dydaktycznym. Służą one aktualizacji treści kształcenia oraz poszukiwaniu oryginalnej tematyki badawczej podejmowanej następnie w pracach dyplomowych.

3. Uzasadnienie

Minimum kadrowe dla I i II stopnia studiów na kierunku zarządzanie jest spełnione. Do minimum kadrowego zaliczono 19 osób posiadających dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy, do którego odnoszą się efekty kształcenia określone dla wizytowanego kierunku. Ich wykaz znajduje się w załączniku nr 4. Zajęcia są właściwie

przyporządkowane do specjalności naukowych reprezentowanych przez kadrę. Obsada zajęć nie budzi większych zastrzeżeń (z wyjątkiem powierzenia jednemu z wykładowców 11 wykładów – wymienionemu w pozycji 16 w załączniku nr 4). Spotkanie z kadrą akademicką dowiodło, że jest ona bardzo zaangażowana w zapewnienie wysokiej jakości w procesie kształcenia. Rekrutacja kadry i prowadzona polityka kadrowa sprzyja rozwojowi naukowemu oraz rozwojowi umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich. Systematycznie realizowana ocena okresowa nauczycieli akademickich służy monitorowaniu ich rozwoju naukowego i zawodowego. Jednostka prowadzi badania, które stanowią podstawę do wzbogacania oferty dydaktycznej i doskonalenia programu kształcenia.

4. Zalecenia

Intensyfikacja procesu umiędzynarodowienia kształcenia poprzez prowadzenie zajęć przez wykładowców z zagranicznych uczelni, zapewnienie studentom możliwości wyboru wykładu w języku obcym, jak i bardziej skuteczne niż dotychczas motywowanie studentów do udziału w programach Erasmus.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia.

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, a także w celu pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. *

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

W 2015 roku na Wydziale Zarządzania i Administracji Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu (wówczas Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości) została zainicjowana Rada Doradcza Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego skupiająca przedsiębiorstwa i instytucje głównie z w podregionu wałbrzyskiego i jeleniogórskiego. Rada ma charakter opiniodawczo-doradczy, a jej zadaniem jest udział w kształtowaniu koncepcji kształcenia na kierunku studiów, w szczególności poprzez wskazywanie pożądanych umiejętności i kompetencji absolwentów oraz wskazywanie pożądanych zmian w celu doskonalenia programu i procesu kształcenia.

Obecnie Rada, która skupia liderów otoczenia społeczno-gospodarczego aktywnie współpracujących z Wydziałem Zarządzania i Administracji, swoje zadania realizuje poprzez generowanie różnorodnych inicjatyw, takich jak:

- zajęcia z praktykami biznesu,
- konsultacje oferty edukacyjnej,
- tworzenie i opiniowanie programów studiów w oparciu o aktualne potrzeby rynku pracy,
- staże i praktyki studenckie,
- świadczenie usług doradczych i szkoleniowych na rzecz z Rady
- realizacja działań promocyjno-informacyjnych na terenie Wydziału Zarządzania i Administracji,
- wspólne projekty edukacyjne.

Rada Doradcza Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego stanowi platformę współpracy środowiska naukowców i dydaktyków ze sferą praktyki gospodarczej zmierzającej do efektywnego wykorzystania posiadanych zasobów dla wsparcia rozwoju społeczno-ekonomicznego regionu, w którym funkcjonuje Uczelnia. Przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje dążą do pozyskiwania pracowników o wysokich kwalifikacjach zawodowych oraz systematycznego ich podnoszenia w odniesieniu do posiadanych zasobów kadrowych. Podmioty te napotykają w

konkurencyjnym otoczeniu na szereg problemów, w których rozwiązywaniu pomocna może być wiedza i kompetencje pracowników wyższej uczelni.

Rada Doradcza Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego powstała jako ciało doradcze i opiniotwórcze działające przy Wydziale Zarządzania i Administracji Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości. Celem nadrzędnym jest:

- wymiana informacji i doświadczeń z obszaru działalności obydwu środowisk, tj. środowiska naukowego i praktyki gospodarczej,
- wsparcie Wydziału Zarządzania i Administracji w zakresie prac nad dostosowaniem oferty edukacyjnej do aktualnych potrzeb rynku pracy,
- inicjowanie działań leżących we wspólnym interesie oraz opiniowanie przedkładanych projektów,
- intensyfikacja współpracy pomiędzy Wydziałem Zarządzania i Administracji WWSZiP a otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności w zakresie wzmocnienia potencjału lokalnych kadr gospodarki,
- organizowanie wspólnych przedsięwzięć z zakresu działalności podstawowej partnerów bądź realizujących interes publiczny.

Do zadań Rady Doradczej Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego należy:

- współudział jej członków w corocznych warsztatach, których celem będzie wypracowanie zawartości merytorycznych realizowanych przez Wydział programów studiów;
- wsparcie działań Wydziału w zakresie pozyskiwania dla studentów atrakcyjnych miejsc na odbycie stażu oraz praktyki; zależy nam na wyselekcjonowaniu tych przedsiębiorstw, które będą w stanie zapewnić miejsca pracy studentom po odbyciu przez nich stażu;
- opracowanie programu wizyt studyjnych w firmach oraz zasad prowadzenia zajęć w różnych formach, np. wykładów monograficznych, warsztatów, analizy case study przez praktyków. Zależy nam, aby być blisko przedsiębiorców, minimalizować luki kompetencyjne, a także ułatwić studentom wejście na rynek pracy.

Do zadań szczegółowych Rady Doradczej Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego należy:

- wymiana informacji dotyczących oczekiwań pracodawców wobec absolwentów Wydziału Zarządzania i Administracji,
- doradztwo w zakresie tworzenia strategii rozwoju Wydziału Zarządzania i Administracji
- formułowanie propozycji dostosowania oferty edukacyjnej do aktualnych potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy,
- przygotowywanie materiałów dydaktycznych, opartych o przykłady rzeczywistych praktyk biznesowych,
- umożliwianie studentom Wydziału Zarządzania i Administracji odbywania praktyk oraz staży zawodowych,
- przygotowywanie wspólnie z Wydziału Zarządzania i Administracji oferty szkoleniowej i konsultingowej oraz organizacja konferencji i szkoleń,
- uczestnictwo w prestiżowych wydarzeniach Wydziału Zarządzania i Administracji (np. rozdanie dyplomów).

3.2 Wydział nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych.

3. Uzasadnienie

Rada Doradcza Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego skupia wszystkich najważniejszych interesariuszy z regionu wałbrzyskiego, ale także szerzej z regionu dolnośląskiego. Wśród jej członków znajdują się przedstawiciele władz samorządowych i rządowych (między innymi Vice-wojewoda). Udostępniona dokumentacja wskazuje na systematyczne i owocne spotkania z władzami uczelni i wydziału, których tematyka wiąże się z celami opisanymi powyżej.

4. Zalecenia

Wzmocnić kadrę z doświadczeniem praktycznym, poprzez wykorzystanie przedstawicieli Rady Doradczej, co było tematem spotkania z Zespołem wizytującym.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, w tym do liczby studentów. Jednostka zapewnia bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu, umożliwiającą uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów oraz dostęp studentów do laboratoriów w celu wykonywania prac wynikających z programu studiów. *

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. *

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1

Zaplecze dydaktyczne Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości składa się z trzech obiektów w Wałbrzychu o powierzchni użytkowej 1750m²; 3750m² oraz 840m². Większość zajęć odbywa się w siedzibie Wydziału Zarządzania Administracji, tj. przy ulicy 1-go Maja 131 w Wałbrzychu. Znajdują się w nim:

a) sale wykładowe:

- aula na 290 miejsc, wyposażona w ekran elektryczny, tablice przesuwane, nagłośnienie, Internet, TV, kamery, przekaz video on-line, klimatyzację;

- sala H na 193 miejsca, wyposażona w ekrany, tablice, nagłośnienie, Internet, kamerę, przekaz video on-line;

- sala E na 76 miejsc;

- sala F na 62 miejsca;

- sala K na 80 miejsc;

- sala L na 90 miejsc;

- sala M na 58 miejsc;

- sala N na 64 miejsca.

Sale te są wyposażone w ekrany, tablice, Internet, przekaz video on-line

b) sale ćwiczeniowo/laboratoryjne:

- sala B na 34 miejsca;

- sala D na 30 miejsc;

- sala P na 25 miejsc;

- sala pod aulą na 26 miejsc;

- sala Q na 20 miejsc;

- sala komputerowa C na 26 stanowisk komputerowych oraz 10 miejsc przy stołach wykładowych.

Sale te są wyposażone w komputery, ekrany, tablice, Internet, kamery, przekaz video on-line.

Na stanowiskach komputerowych w laboratoriach zainstalowane jest oprogramowanie: wykorzystywane w ramach zajęć, m.in. Autodesk Education Master Suite 2014, DEV-C++, MS SQL Server, Windows Serwer 2008 R2, WirtualBox, Microsoft Visio, Vidyo oraz pakiet programów Microsoft Office. Na wszystkie programy Uczelnia posiada niezbędne licencje. Ponadto Uczelnia inwestuje w zakupy sprzętu i oprogramowania umożliwiającego realizację zadań dydaktycznych. Doboru producentów oprogramowania dokonuje się z uwzględnieniem popularności programu na rynku, stabilności pracy, elastyczności w konfiguracji oraz jego ceny.

Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości dysponuje wysokiej klasy infrastrukturę sieciową z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Wydział posiada bezprzewodową, lokalną sieć komputerową, pozwalającą na podłączenie do niej przenośnych komputerów (laptopów, smartfonów) wyposażonych w bezprzewodową kartę sieciową.

Zaplecze dodatkowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości obejmuje następującą infrastrukturę:

- Biblioteka Uczelniana;
- Pokój Wykładowców;
- Pokoje Profesorskie;
- Pokój Samorządu Studenckiego;
- Bar studencki;
- Szatnia;
- Automaty do ciepłych i zimnych napojów.

Budynek główny Uczelni zlokalizowany jest przy ul. Wrocławskiej 10 w Wałbrzychu. Znajdują się w nim:

a) 22 sale dydaktyczne, w tym:

- 10 sal wykładowo-ćwiczeniowych (od 25 do 90 miejsc każda);
- 4 pracownie komputerowe (4 x 12 stanowisk komputerowych);
- 3 laboratoria językowe (po 20 miejsc);
- 5 sal wykładowych (od 100 do 270 miejsc);
- 1 sala do ćwiczeń z masażu (8 łóżek specjalistycznych);
- 1 sala do zajęć z rehabilitacji (3 ugone rehabilitacyjne);
- 1 sala do ćwiczeń tanecznych.

b) zaplecze administracyjne (10 pomieszczeń biurowych, w tym Rektorat, Kwestura, Kadry);

c) Biblioteka Wydziałowa wraz z czytelnią na 40 miejsc;

d) Archiwum Uczelni;

e) Księgarnia Akademicka i punkt usług kserograficznych;

f) rzutniki videoprojekcyjne – 10 sztuk;

g) bezprzewodowy dostęp od Internetu;

h) bar studencki – pizzeria;

i) automaty do ciepłych napojów i środków spożywczych – 4 sztuki.

Studenci kierunku zarządzanie mogą również korzystać z zaplecza zlokalizowanego przy ul. Wrocławskiej 10c - Międzyregionalnego Centrum Edukacji, dysponującego budynkiem, w którym znajduje się 8 sal dydaktycznych, w tym:

- 2 sale wykładowe (po 50 miejsc);
- 3 sal ćwiczeniowe (po 25 miejsc);
- 2 sale konwersatoryjne (po 20 miejsc);
- 1 pracownia multimedialna na 40 miejsc.

Zaplecze dodatkowe uczelni stanowią:

- Studencka Przychodnia Zdrowia przy ul. Kosteckiego 2 w Wałbrzychu;
- sala gimnastyczna rehabilitacji ruchowej i gimnastyki korekcyjnej - Studencka Przychodnia Zdrowia przy ul. Kosteckiego 2 w Wałbrzychu;
- laboratorium do ćwiczeń z fizjologii;
- pełnowymiarowa sala gimnastyczna – ZSO Nr 1 przy ul. Paderewskiego 17 w Wałbrzychu.

Przy Wydziale Zarządzania i Administracji funkcjonuje parking samochodowy z 420 miejscami przeznaczony dla pracowników i studentów (w tym z 2 miejscami dla osób niepełnosprawnych). Generalnie infrastruktura dydaktyczna oddana do dyspozycji studentów kierunku zarządzanie cechuje się dużą funkcjonalnością. Większość pomieszczeń użytkowych jest dobrze przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazdy, windy wewnętrzne, toalety o gabarytach przystosowanych dla wózków inwalidzkich, itp.).

Liczba i pojemność sal dydaktycznych w opinii studentów jest wystarczająca. Jakość wyposażenia sal dydaktycznych, w ocenie studentów, jest wystarczająca do osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia. Wielkość sal dydaktycznych w odniesieniu do wielkości grup, w opinii

studentów, jest satysfakcjonująca, podobnie odpowiednia jest ilość stanowisk w pracowniach komputerowych. Studenci zauważyli również, że sprzęt komputerowy, oferowany im do pracy na zajęciach, jest nowoczesny. Jednakże wskazali na braki specjalistycznego oprogramowania pozwalającego rozwijać im umiejętności praktyczne potrzebne w pracy zawodowej – studenci doceniają dostępne oprogramowanie, w ich opinii należy je jednak uzupełnić również o inne, nowoczesne produkty pozostałych firm, które są szeroko stosowane w przemyśle. Studenci mają dostęp do szerokopasmowego Internetu – Wi-Fi oraz stanowisk komputerowych z podłączeniem do Internetu, w bibliotece.

Reasumując, Wydział Zarządzania i Administracji Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów zarządzanie.

4.2

Biblioteka Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu zajmuje powierzchnię 130 m² i obejmuje: wypożyczalnię wraz z czytelnią na 32 miejsca oraz punkt sprzedaży książek, usług kserograficznych i oprawy dokumentów prowadzony przez Księgarnię Akademicką. Biblioteka jest czynna we wszystkie weekendy zjazdowe (w soboty w godz. 8-18, w niedziele w godz. 8-15). Na zbiory biblioteczne składają się:

- książki w liczbie 9922 woluminów;
- książki elektroniczne na komputery osobiste i urządzenia mobilne w ilości ponad 1 tys. tytułów;
- czasopisma naukowe;
- wydawnictwa naukowe zamawiane przez pracowników naukowo-dydaktycznych.

Biblioteka dysponuje elektronicznym katalogiem alfabetycznym w systemie Mak z dostępem do Katalogu Głównego Biblioteki Narodowej w Warszawie.

W zasobach bibliotecznych znajdują się również publikacje wydrukowane przez Wydawnictwo WSZiP. Całkowita liczba wydanych dotychczas tytułów wynosi 112, w tym 15 opublikowano w r. a 2015/2016. W poszczególnych seriach wydawniczych ukazały się:

- 47 tytułów w serii Zarządzanie (w r. a. 2015/2016 wydano 2 kolejne prace);
- 11 tytułów w serii Pedagogika (w r. a. 2015/2016 wydano 1 pracę);
- 38 tytułów w serii Prace Naukowe (w r. a. 2015/2016 wydano 8 nowych pozycji).
- 38 tytułów w ramach wydawnictw konferencyjnych (w r. a. 2015/2016 wydano 4 pozycje);

Studenci mogą również korzystać z otwartego odstepu do strony Wydawnictwa WSZiP, na której udostępnione są wydane monografie i inne publikacje.

Integralną częścią biblioteki są 24 stanowiska komputerowe ze stałym łączem do Internetu i dostępem do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz wypożyczalnia on-line Academia Biblioteki Narodowej. Biblioteka WSZiP jest od 2010 roku użytkownikiem Wirtualnej Biblioteki Nauki, w ramach której studenci, pracownicy naukowci i pozostali użytkownicy mają dostęp do licencji akademickich Ebsco, Elsevier, Springer i Web of Knowledge. Wszystkie kolekcje czasopism elektronicznych, których liczba przekracza 10 tys. pełnotekstowych wydań dostępne są na bibliotecznych komputerach i w pracowniach komputerowych.

W Bibliotece WSZiP można wypożyczać książki ze wszystkich dziedzin wiedzy, które są związane z ocenianym kierunkiem studiów zarządzanie, a mianowicie takimi jak nauki o zarządzaniu, nauki ekonomiczne i społeczne, bankowość, finanse, rynek papierów wartościowych, rynek kapitałowy, marketing, handel międzynarodowy, międzynarodowe stosunki gospodarcze, towaroznawstwo, reklama i promocja, ekonomika i organizacja przedsiębiorstw, logistyka i inne. Warto także nadmienić, że nauczyciele akademicy mogą zgłaszać swoje propozycje w zakresie uzupełniania zasobów bibliotecznych.

Wyniki statystyczne, dotyczące czytelnictwa i liczby czytelników przedstawiają się następująco:

- w r. a. 2015/2016 r. z wypożyczalni skorzystano 4055 razy (w tym 161 osób nowo zarejestrowanych);
- w r. a. 2015/2016 r. czytelnicy wypożyczyli 3728 książek;
- w r. a. 2015/2016 z czytelni korzystało 1265 osób zamawiając 2905 książek oraz 196 czasopism;
- w r. a. 2015/2016 z platformy Ibuk Libra i Internetu w czytelni skorzystało 2872 osób.

W ofercie Biblioteki znajdują się książki elektronicznie z platformy IBUK Libra. Studenci, wykładowcy i osoby współpracujące mogą równocześnie korzystać z pięciu pozycji na swoich prywatnych urządzeniach mobilnych. Licencja na ubiegły i bieżący rok akademicki obejmuje ponad tysiąc tytułów, które zostały wskazane przez wykładowców WSZiP jako przydatne w procesie dydaktycznym. W 2015 roku Biblioteka Narodowa uruchomiła cyfrową wypożyczalnię publikacji naukowych Academica, z której można korzystać na miejscu w Bibliotece Uczelnianej. Powstał system wypożyczania wersji elektronicznych książek i czasopism naukowych. Biblioteka zwiększyła dostęp do cyfrowych zasobów wiedzy i wirtualnej oferty. Z możliwości cyfrowej wypożyczalni można zapoznać się na stronie academica.edu.pl. Korzystanie z cyfrowej wypożyczalni jest bezpłatne. W zasobach platformy Academica jest 750 tysięcy tekstów naukowych ze wszystkich dziedzin wiedzy, chronionych prawem autorskim i niedostępnych w polskich bibliotekach i repozytoriach cyfrowych. Publikacje z domeny publicznej są dostępne w otwartej sieci Internet, natomiast utwory chronione prawem autorskim mogą być rezerwowane i udostępniane tylko na terminalach na terenie biblioteki.

Na spotkaniu ze studentami Zespół Oceniający PKA dostrzegł zadowolenie studentów z zasobów, jakie posiada biblioteka uczelniana. Studenci podkreślili możliwość korzystania z biblioteki, szeroki zakres pozycji oraz łatwy dostęp do zasobów biblioteki przez stronę internetową uczelni. Zgromadzone zasoby odpowiadają oczekiwaniom studentów. Studenci poinformowali, że mają dostęp do literatury polecanej w sylabusach przedmiotowych.

Reasumując Biblioteka Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu zapewnia dostęp do księgozbioru odpowiadającego potrzebom przewidzianym w sylabusach przedmiotów i tym samym umożliwia realizację programu kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Nie zmienia to oczywiście faktu, że zbiory biblioteczne muszą być sukcesywnie powiększane.

4.3

Wydział Zarządzania i Administracji Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu nie prowadzi kształcenia na odległość, natomiast wykorzystuje własny system informatyczny „elektronicznego dziekanatu” do udostępniania treści zajęć lub przekazywania innych materiałów pomocniczych. Uczelnia deklaruje, że będzie wdrażała innowacyjne rozwiązania w zakresie kształcenia na odległość. W ramach poszerzania oferty e-zajęć studenci wizytowanego kierunku zarządzanie będą mogli korzystać z narzędzia eNauka, które bazuje na wideokonferencjach w czasie rzeczywistym i które umożliwia udział w zajęciach z dowolnego miejsca. Z pomocą EPlatformy każdy student po zalogowaniu może połączyć się z salą wykładową wykorzystując do tego np. komputer, laptop, tablet lub telefon oraz łącze internetowe i tym samym może interaktywnie uczestniczyć w zajęciach.

3. Uzasadnienie

Wydział Zarządzania i Administracji WSZiP dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia na kierunku studiów zarządzanie i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W budynkach będących w gestii Uczelni sale dydaktyczne są wyposażone w odpowiedni sprzęt i urządzenia multimedialne, co ułatwia realizację procesu dydaktycznego.

4. Zalecenia

Należy systematycznie uzupełniać zasoby biblioteczne niezbędne do realizacji efektów kształcenia na kierunku zarządzanie – w szczególności trzeba odnawiać posiadany księgozbiór o pozycje zwarte wydane w ostatnich latach. Do konkluzji tej skłaniają między innymi wykazy mało aktualnej bibliografii wykorzystanej podczas pisania części prac dyplomowych.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi zawodowemu i społecznemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych,

także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach. *

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową.

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku. *

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena - w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1

Nauczyciele akademicy są dostępni na konsultacjach. Studenci mają możliwość indywidualnych konsultacji z nauczycielami osobiście podczas dyżurów, drogą mailową, a niekiedy również drogą telefoniczną. W opinii studentów konsultacje te odbywają się regularnie, ich terminy są ogłaszane podczas zajęć, a wymiar konsultacji odpowiada potrzebom. Konsultacje dla studentów, z racji niestacjonarnego trybu studiów odbywają się w godzinach popołudniowych oraz w weekendy. Studenci poinformowali, że nauczyciele akademicy są zawsze otwarci na ich potrzeby dodatkowego wyjaśnienia treści omawianych na zajęciach, chętnie zostają po zajęciach i tłumaczą treści niezrozumiałe studentowi.

Na podstawie spotkania ze studentami oraz analizy Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu można stwierdzić, że system pomocy materialnej na kierunku funkcjonuje dobrze. Studenci mają zapewniony dostęp do wszystkich form pomocy przewidzianych w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym na sprawiedliwych i przejrzystych zasadach, a wszystkie decyzje są im doręczane wraz z pouczeniem o możliwości odwołania.

Regulamin został opracowany po konsultacjach i w uzgodnieniu z właściwym organem samorządu studentów uczelni. Studenci wyrazili pozytywną opinię na temat przejrzystości systemu stypendialnego oraz polityki informacyjnej w tym obszarze. Przedstawiciele samorządu studenckiego biorą czynny udział w procesie weryfikowania wniosków o stypendia. W razie odmowy przyznania stypendium student ma prawo odwołać się do Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

W opinii studentów władze dziekańskie oraz nauczyciele akademicy są otwarci na współpracę i w każdym przypadku wysłuchują i rozstrzygają ich ewentualne skargi. Samorząd Studencki oraz starostowie grup działają w imieniu studentów i skutecznie rozwiązują ich problemy. Władze dziekańskie skutecznie realizują zapotrzebowanie studentów na zasoby dydaktyczne. W wielu aspektach studenci jak i członkowie samorządu studenckiego podkreślają przyjazne nastawienie wszystkich pracowników uczelni. Studenci czują szczególną satysfakcję z indywidualnego traktowania każdego z nich. Studenci nie byli w stanie podać przykładów sytuacji konfliktowych czy ewentualnych problemów zgłaszanych Władzom. Należy też zauważyć, że sposobu postępowania w takiej sytuacji nie reguluje żadna procedura.

Zaangażowanie studentów w działalność samorządu jest bardzo niska, co wynika niestacjonarnego trybu studiów. Władze podejmują jednak liczne starania, aby zaangażować studentów w aktywność na rzecz Wydziału. Głównie dzięki temu zaangażowaniu studenci działają w komisjach stypendialnych, dyscyplinarnych oraz obecni są na posiedzeniach Senatu. Podczas wizytacji powołano Wydziałową Komisję ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, w skład której włączono studenta.

Na wizytowanym kierunku studiów od trzech lat działa koło naukowe SKN Menedżer. Studenci w ramach koła organizują szkolenia i wykłady, biorą udział w konferencjach i publikują własne prace. Do tej pory członkowie koła nie prowadzili badań naukowych, ale byli informowani o takiej możliwości.

Studenci mają możliwość wglądu do ocenionych prac oraz uzyskiwania dodatkowych wyjaśnień. Sylabusy publikowane na stronie internetowej Jednostki są w opinii studentów wystarczającym, kompletnym i rzetelnym źródłem informacji o przedmiotach. Pomoce dydaktyczne, w tym literatura obowiązkowa i dodatkowa, określona w sylabusach, jak również materiały udostępniane przez nauczycieli są w opinii studentów przydatne. Jakość materiałów dydaktycznych jest oceniana pozytywnie. Na pierwszych zajęciach w semestrze nauczyciele akademicy prezentują studentom sylabusy wraz z efektami kształcenia. Studenci są również poinformowani odnośnie tego, gdzie mogą znaleźć sylabus. W opinii studentów platforma internetowa, którą udostępnia uczelnia, spełnia ich oczekiwania i jest pomocna w osiągnięciu efektów kształcenia i pracy samodzielnej w domu. Studenci wskazali, że prowadzący starają się wykorzystywać swoją wiedzę praktyczną wyniesioną z pracy zawodowej.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA Jednostka stwarza im dobre warunki do rozwoju naukowego. Pozytywnie oceniona została możliwość wyboru promotora i tematu pracy dyplomowej, a także zakres i jakość wsparcia udzielanego w ramach seminariów dyplomowych.

Studenci nie byli w stanie ocenić pracy samorządu studenckiego, uzasadniając to przede wszystkim faktem, że nigdy nie czuli potrzeby kontaktowania się z samorządem i nie wiedzą, kto jest w jego składzie. Należy uznać to za zrozumiałe w kontekście specyfiki studiów niestacjonarnych.

5.2

Zdecydowana większość studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA zadeklarowała, że w związku z aktywnością zawodową nie mają możliwości korzystania z programów wymian. Jednostka nie angażuje studentów w projekty związane ze współpracą międzynarodową i nie wdrożyła programów wymian.

5.3

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że Jednostka wspiera ich w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Studenci mogą realizować m.in. praktyki, staże i wizyty studyjne w przedsiębiorstwach. Jednostka włącza w proces dydaktyczny praktyków, co studenci dostrzegają i wskazują jako istotny walor kształcenia. Szereg ważnych działań realizowanych jest przez Centrum Kreowania Kariery, ogólnouczelnianą Jednostkę odpowiedzialną m.in. za współpracę z podmiotami zewnętrznymi, pozyskiwanie ofert praktyk, staży i pracy, organizację warsztatów i szkoleń, promowanie Uczelni, doradztwo zawodowe. Centrum Kreowania Kariery silnie wspiera i organizuje działalność samorządu studenckiego. Dzięki zaangażowaniu pracowników Centrum samorząd jest reprezentowany, prowadzi dokumentację i realizuje swoje podstawowe obowiązki pomimo trudności wynikających ze specyfiki studiów niestacjonarnych. Członkowie samorządu zasiadają w Senacie oraz komisjach dyscyplinarnych oraz stypendialnych. W toku wizytacji ustalono, że wybór przedstawicieli samorządu odbywa się w sposób nieformalny. Należy uzupełnić regulamin samorządu o postanowienia dotyczące sposobu powoływania jego członków i dopilnować, aby wybór ten następował w sposób sformalizowany, w oparciu o przepisy obowiązującego prawa. W chwili obecnej jako przedstawiciele samorządu działają osoby wybrane przez pracowników Centrum Kreowania Karier.

5.4

Na Uczelni nie funkcjonuje jednostka zajmująca się osobami z niepełnosprawnościami. Uczelnia pomimo trudności wynikających z architektury budynku stara się wyposażać jednostkę w udogodnienia dla studentów (np. podjazd). W trakcie realizacji procesów dydaktycznych studenci z niepełnosprawnością mogą korzystać z narzędzia eNauka, która jest formą systemu wideokonferencji w czasie rzeczywistym, który umożliwia udział w zajęciach z dowolnego miejsca. EPlatforma edukacyjna WSZiP jest dedykowanym środowiskiem WWW służącym do korzystania z systemu w czasie rzeczywistym. Każdy ze studentów za jej pomocą może połączyć się z dowolnego miejsca z

salą wykładową wykorzystując do tego np. komputer, laptop, tablet lub telefon oraz łącze internetowe i interaktywnie (dwukierunkowe wideo + audio + prezentacje) uczestniczyć w zajęciach. Studenci niepełnosprawni korzystać mogą z parkingu, sprzętu komputerowego (myszki komputerowe dla osób, klawiatury dla osób niesprawnych ruchowo). Student z niepełnosprawnością może skorzystać z indywidualnej organizacji studiów. Gdy student z niepełnosprawnością ruchową wyrazi chęć normalnego uczęszczania na zajęcia, dział zajmujący się harmonogramem zajęć bierze pod uwagę ten fakt i ustawia plan zajęć w taki sposób, by wszystkie zajęcia odbywały się w salach zlokalizowanych na parterze. Wbrew informacjom przedstawionym w raporcie samooceny należy uznać, że toalety nie są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na Wydziale nie ma oznaczeń dla osób niewidomych. Jednostka nie wdrożyła procedur jakościowych dotyczących wsparcia dla osób niepełnosprawnych. Na stronie internetowej Jednostki nie ma informacji, z kim można się kontaktować w sprawie ewentualnego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością. Wśród pracowników nie prowadzi się działań mających na celu podnoszenie świadomości na temat osób niepełnosprawnych i doskonalenie kwalifikacji w tym obszarze. Mając powyższe na uwadze należy nisko ocenić obszar wsparcia dla osób niepełnosprawnych na wizytowanym kierunku. Podobną opinię wyrazili studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA.

5.5

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA jakość obsługi administracyjnej na wizytowanym kierunku jest wysoka. Studenci mogą korzystać z obsługi dziekanatowej od środy do niedzieli w godzinach 8:00-16:00 - godziny pracy dziekanatu i innych Jednostek administracji są więc adekwatne do potrzeb studentów, w tym studentów niestacjonarnych. Bezpośrednią obsługę studentów zapewniają w dziekanacie opiekunowie administracyjni poszczególnych lat studiów. Wzory podań są publikowane na stronie internetowej Jednostki. Uczelnia prowadzi również rozbudowany portal internetowy, w którym zbierane są wszelkie informacje przydatne z punktu widzenia studenta. Studenci stwierdzili, że obowiązujące ich regulaminy, programy studiów i inne akty prawne są na ogół czytelne i zrozumiałe, zaś publikowane informacje – aktualne, wyczerpujące. Na Uczelni powołana jest kwestura, do której studenci mogą się zgłaszać w razie potrzeb związanych z otrzymaniem pomocy materialnej. Studenci są w pełni zadowoleni z jakości obsługi administracyjnej.

Organizacja procedur związanych z przyjmowaniem wniosków, wydawaniem decyzji, przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej nie budzi zastrzeżeń. Studenci są pouczani o przysługującym im prawie odwołania się do organu wyższej instancji.

3. Uzasadnienie

Wsparcie studentów w zakresie prowadzenia badań, wchodzenia na rynek pracy jak i w procesie uczenia się jest zapewnione. Studenci podkreślają pozytywne nastawienie wszystkich pracowników uczelni. Skargi i uwagi studentów spotykają się z pozytywnym odbiorem władz. Opieka materialna studenta działa poprawnie. Jednostka posiada kontakty zagraniczne i dąży do umiędzynarodowienia swojego programu kształcenia, jednak studenci niechętnie korzystają z tej możliwości. Uczelnia w sposób ograniczony wspiera studentów z niepełnosprawnościami. Jednostka prowadzi silną współpracę z otoczeniem gospodarczym. Należy szczególnie docenić pracę i ofertę Centrum Kreowania Karier.

4. Zalecenia

Należy uzupełnić regulamin samorządu studenckiego o przepisy dotyczące sposobu wyboru jego członków, a następnie przeprowadzić procedurę wyborczą zgodnie z postanowieniami regulaminu. Należy podjąć działania mające na celu intensywniejszą internacjonalizację procesu kształcenia. Należy wdrożyć działania doskonalące w obszarze wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu: *

6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

W Wyższej Szkole Zarządzania i Przedsiębiorczości w Wałbrzychu funkcjonuje wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Pierwsze działania w tym zakresie miały miejsce w 2008 r., w roku 2015 zmodyfikowano zadania, podmioty i procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Polityka zapewniania jakości realizowana w Uczelni jest częścią WSZJK. Urzeczywistnia misję, wizję oraz Strategię Uczelni oraz Regulamin studiów. Określa rozumienie jakości kształcenia i warunki zapewnienia procesu ciągłego jej doskonalenia. Zapewnienie jakości kształcenia prowadzi do rozwoju kultury jakości przenikającej wszystkie podmioty struktury Uczelni. Wszystkie działania w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz wynikające z systemu harmonogramy realizacji tych działań, ze wskazaniem osób odpowiedzialnych za ich wdrożenie są w Uczelni aktualnie dokumentowane. Analiza treści Uchwały Senatu z roku 2015 pozwala na stwierdzenie, że przyjęty na jej podstawie WSZJK zawiera podstawowe elementy wymagane dla tego typu instrumentów doskonalenia jakości kształcenia.

Uchwała określa strukturę Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, jego cele i zakres zadań dotyczących zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia oraz procedury, poprzez które realizuje się przyjęte zadania Systemu. Rozwiązania te dotyczą zarówno całej Uczelni, jak i jej jednostek organizacyjnych. Nadzór nad WSZJK sprawuje na szczeblu Uczelni Rektor, zaś na szczeblu Wydziałów - Dziekani. Dla realizacji zadań wynikających z Systemu powołano: Pełnomocnika Rektora ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Treść Uchwały Senatu określa podstawowe zasady funkcjonowania WSZJK. Przywołane w tej Uchwale obszary jakości stanowią narzędzia kształtowania kultury jakości w Szkole. Analiza tych obszarów upoważnia do stwierdzenia, że obejmuje ona wszystkie aspekty mające wpływ na jakość kształcenia, tj. *systematyczną weryfikację planów i programów kształcenia oraz ocenę efektów*

kształcenia, ocenę procesu kształcenia, w tym organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, badanie kariery zawodowej absolwentów oraz opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej, sprawdzanie jakości obsługi administracji procesu dydaktycznego, ocenę warunków socjalnych studentów, w tym możliwości uzyskiwania stypendiów, ciągły monitoring aktów prawnych regulujących proces kształcenia, prowadzenie badań ankietowych oraz wskazuje za pomocą jakich narzędzi (procedur) jest on realizowany, tj. monitoringu oraz okresowego przeglądu programów kształcenia, weryfikacji efektów kształcenia, weryfikacji jakości prac dyplomowych, a także kryteria i zasady okresowej oceny nauczyciela akademickiego oraz pracowników administracyjnych, kontroli warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, przeprowadzania hospitacji oraz studenckich badań ankietowych dotyczących jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz jakości obsługi administracyjnej, pozyskiwania opinii przedstawicieli rynku pracy w odniesieniu do realizowanych programów kształcenia.

Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek tworzących WSZJK jest spójny. Przejrzysty jest proces podejmowania decyzji w sprawach związanych z monitorowaniem, oceną i doskonaleniem jakości programu kształcenia, w tym osiągniętych przez studentów efektów kształcenia.

Analiza i ocena całej dokumentacji związanej z dotychczas prowadzonym monitorowaniem, oceną i doskonaleniem jakości procesu kształcenia, w tym dokumentacji Senatu, informacji pozyskanych w toku spotkań z pracownikami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, osobami odpowiedzialnymi za WSZJK, prac przejściowych oraz prac dyplomowych potwierdza, że wyniki oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia są wykorzystywane do doskonalenia procesu kształcenia zmierzającego do ich osiągnięcia. W procesie zapewnienia jakości uczestniczą pracownicy, studenci, w niewielkim stopniu absolwenci oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy – Rada Doradcza Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego).

6.1.1.

Aktualnie proces projektowania nowych efektów kształcenia związanych z tworzeniem nowych kierunków studiów, specjalności, ewentualnych zmian, modyfikacji i doskonalenie już realizowanych efektów, a także udział w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych jest objęty WSZJK w rozdziale 3, tj. *Projektowanie programów kształcenia i programów studiów*. Określa go *Procedura – Monitoring oraz okresowy przegląd programów kształcenia*. Określono w niej podmioty mogące wystąpić z wnioskiem (propozycją) o wprowadzenie nowych lub zmian istniejących efektów kształcenia dla określonego kierunku, jak również udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (w szczególności studentów, absolwentów i pracodawców – Rada Doradcza Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego) w procesie definiowania efektów kształcenia oraz tworzenia programu kształcenia. Interesariusze wewnętrzni (studenci oraz Samorząd Studencki poprzez ich opinie) i zewnętrzni (zwłaszcza przedstawiciele pracodawców poprzez opinie nt. propozycji opracowanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) są włączeni w proces projektowania nowych efektów kształcenia oraz ich zmian i doskonalenie. W procesie tym wykorzystywane są również oceny nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za realizację przedmiotu stanowiącego podstawę doskonalenia programu kształcenia, którzy jako interesariusze wewnętrzni mają możliwość oceny efektów kształcenia w obszarze wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym sylabusów, stosowanych form realizacji i weryfikacji efektów kształcenia.

Ponadto przewiduje się weryfikację efektów kształcenia na podstawie opinii sformułowanych przez absolwentów w procesie ankietyzacji (*badanie losów zawodowych absolwentów*). Absolwenci – poprzez ankietyzację – jako interesariusze zewnętrzni mieli możliwość dokonania oceny efektów kształcenia pod względem nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz ich przydatności na rynku pracy, a zatem sformułowane opinie służyły procesowi dokonywania ich zmian. Aktualnie z uwagi na niewielki stopień zwrotności ankiet takiego badanie nie prowadzi się.

Jak wynika z rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału udział interesariuszy zarówno zewnętrznych (Rada Doradcza Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego), jak i wewnętrznych w procesie projektowania efektów kształcenia i ich zmian jest zapewniony. Potwierdzeniem powyższego jest ich włączenie do prac nad efektami kształcenia poprzez organy kolegialne Uczelni (Senat), Samorząd Studencki, których członkowie jako interesariusze wewnętrzni (studenci, nauczyciele akademicy ocenianego kierunku) poprzez możliwość wyrażania swoich opinii

o potrzebnych zmianach w zakresie efektów kształcenia, uczestniczą w tworzeniu lub zmianach programu kształcenia, w tym kierunkowych efektów kształcenia, omówieniu sposobów ich realizacji i weryfikacji w ramach poszczególnych przedmiotów. Zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych (Rada Doradcza Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego) w proces projektowania efektów kształcenia i ewentualnych ich zmian potwierdzono również w czasie rozmów z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie WSZJK oraz Pełnomocnikiem Rektora ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

W procesie udoskonalania programu studiów na rok 2014/15 uwzględniono opinie interesariuszy zewnętrznych, dokonując przekształcenia kierunku na profil praktyczny (znacznie przed określonym ustawowo terminem końcowym). Przedstawione podczas wizytacji dokumenty programowe potwierdzają, że ich opinie (studentów i nauczycieli akademickich) o programie kształcenia zostały wykorzystane do modyfikacji tych programów np. wprowadzono

- 3 semestralne studia drugiego stopnia dla absolwentów studiów pierwszego stopnia o kompetencjach inżynierskich,
- na studiach drugiego stopnia wprowadzono warsztaty z praktykami biznesu,
- dokonano korekty oferty prowadzonych specjalności dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, tj. na studiach magisterskich: *prawo w biznesie, psychologia w biznesie*; na studiach inżynierskich: *inżynieria sprzedaży, inżynieria innowacji, inżynieria zarządzania produkcją, inżynieria zarządzania procesami logistycznymi, inżynieria zarządzania kryzysowego*; na studiach licencjackich: *zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo wewnętrzne, odnawialne źródła energii*, a także
- zobowiązano nauczycieli akademickich do ciągłej weryfikacji i składania propozycji zmian efektów kształcenia.

Ocena efektów kształcenia prowadzi do ich zmian i doskonalenia. Identyfikuje się udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, którzy mają wpływ na kształtowanie efektów kształcenia. Efekty kształcenia są także projektowane z uwzględnieniem oczekiwań lokalnego rynku pracy. Potwierdzono to w udostępnionej w czasie wizytacji dokumentacji, a także rozmów z władzami Uczelni.

Z punktu widzenia oceny studenckiej Uczelnia stwarza odpowiednie warunki studentom do uczestnictwa w decyzjach dotyczących omawianych kwestii tj. projektowania efektów kształcenia i ich zmian, jednakże ich udział w tym procesie jest zbyt mały.

6.1.2.

Aktualnie podstawą monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia są stosowane na Wydziale procedury: *Monitoring oraz okresowy przegląd programów kształcenia, Weryfikacja efektów kształcenia oraz Weryfikacja jakości prac dyplomowych*. Ocena stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na wszystkich rodzajach zajęć jest sporządzana przez nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne na koniec semestru w danym roku akademickim. Zgromadzone informacje są przekazywane do Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Pełnomocnika ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Opiekunów praktyk, zaś oceny i wnioski z nich wynikające do Dziekana.

Podstawę oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia stanowią efekty kształcenia zdefiniowane w sylabusach, a każdy prowadzący zajęcia zobowiązany jest do monitorowania ich osiągnięcia zgodnie z metodami określonymi w sylabusie przedmiotu. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne i odbywa się na każdym etapie kształcenia poprzez bieżącą obserwację i ocenę pracy studenta w trakcie realizacji przedmiotu (np. aktywność na zajęciach, opracowane projekty, prezentacje), praktyk zawodowych, seminarium dyplomowego, egzaminów z poszczególnych przedmiotów, a także egzaminu dyplomowego. W ramach monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia WSZJK przewiduje także badanie dotyczące wiedzy studentów na temat efektów kształcenia i ich realizacji, w którym studentów pyta się m.in. o osiągnięte przez nich efekty kształcenia oraz zgodność tematyki prowadzonych zajęć dydaktycznych z sylabusami i założonymi efektami kształcenia. Tę zgodność monitoruje się także poprzez systematycznie realizowane hospitacje zajęć dydaktycznych. Analiza w tym zakresie

prowadzona jest systematycznie (semestralnie lub rocznie) i uwzględnia opinie studentów, absolwentów, nauczycieli, opiekunów praktyk, opiekunów prac dyplomowych, interesariuszy zewnętrznych. Monitoring opiera się m.in. na analizie prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych studentów, wnioskach z analizy struktury ocen z sesji egzaminacyjnej, opinii nauczycieli akademickich, opiekunów praktyk, jak i opiekunów prac dyplomowych. W procesie monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia wykorzystywane są protokoły z weryfikacji efektów kształcenia, zestawienia tabelaryczne dotyczące sposobów weryfikacji efektów i zgromadzonej dokumentacji, a także, o ile zachodzi taka potrzeba, prace studentów, (w wersji elektronicznej lub papierowej), za pomocą których prowadzący zajęcia weryfikują zakładane efekty kształcenia dla przedmiotu i programu studiów

Podstawą monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia w procesie dyplomowania są regulacje zawarte w opracowanych w Uczelni *Zasadach Realizacji Prac Dyplomowych* i *Regulaminie Studiów*. Ich celem jest zapewnienie właściwej jakości prac dyplomowych, w tym zasad przygotowania i przyjęcia pracy dyplomowej, kryteriów oceny tej pracy, jej wymagań formalnych oraz przebiegu egzaminu dyplomowego.

Monitorowaniu podlega także stopień osiągnięcia założonych efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych, za realizację których odpowiada opiekun praktyk zawodowych. Dokonywana jest analiza dzienników praktyk z minionego roku akademickiego, ocen studentów uzyskanych z praktyk zawodowych w minionym roku akademickim, uwag i informacji pozyskanych w czasie rozmów ze studentami ubiegającymi się o zaliczenie praktyk zawodowych, opinii pracodawców, u których studenci danego kierunku odbywali praktyki.

Syntetyczną analizę wyników monitorowania stopnia osiągnięcia założonych efektów kształcenia zawierają - sporządzone przez Dziekana na koniec roku akademickiego – *Sprawozdania z funkcjonowania WSZJK*, które przedstawiono w czasie wizytacji.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż monitorowanie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest realizowane przez wszystkie podmioty zajmujące się oceną i doskonaleniem efektów kształcenia wskazane w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia. Monitorowanie zakładanych efektów kształcenia jest prowadzone w ciągu roku akademickiego (systematycznie), a ich efektem jest dalsze doskonalenie programów kształcenia.

6.1.3.

Aktualnie proces weryfikacji stopnia osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia jest prowadzony na wszystkich kierunkach kształcenia, poziomach i profilach studiów, dotyczy wszystkich efektów kształcenia w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Oceny dokonują prowadzący przedmiot nauczyciele akademicy poprzez weryfikację osiągniętych efektów kształcenia. Ocena polega na weryfikacji zakładanych i osiągniętych przez studentów efektów kształcenia, formy prowadzenia zajęć i metod dydaktycznych, formy zaliczenia przedmiotu, przeglądzie prac zaliczeniowych i/lub egzaminacyjnych. Ocenia się także sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Analiza dokonywana jest pod kątem właściwego doboru wszystkich tych elementów do zakładanych efektów kształcenia.

Nadzór nad zapobieganiem i wykrywaniem plagiatów spoczywa na promotorach, którzy prowadząc seminaρια dyplomowa nadzorują na bieżąco postępy studentów, co zapobiega próbom przedstawiania do obrony prac o charakterze niesamodzielnym. Sposób weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia przypisanych pracy dyplomowej i egzaminowi dyplomowemu określają *Zasady Realizacji Prac Dyplomowych*. Student wykonuje pracę dyplomową pod kierunkiem uprawnionego do tego nauczyciela akademickiego z tytułem naukowym profesora, stopniem naukowym doktora habilitowanego lub doktora, posiadającego dorobek naukowy w dziedzinie lub zakresie związanym z danym kierunkiem studiów. Prace dyplomowe podlegają recenzji opiekuna pracy i recenzenta co pozwala na weryfikację ich jakości i związku z kierunkowymi efektami kształcenia. W celu zapewnienia wysokiej jakości prac dyplomowych opracowano zostały następujące dokumenty: *Wymagania dla autorów prac magisterskich*, *Wymagania dla autorów prac inżynierskich* oraz *Wymagania dla autorów prac licencjackich*. W dokumentach tych uszczegółowiono: wymogi merytoryczne, dotyczące charakteru pracy, wymagania regulaminowe i warunki oceny pracy oraz wymogi formalne i edytorskie. Celem zapewnienia odpowiednich standardów jakości prac dyplomowych opracowano procedurę dotyczącą *weryfikacji jakości prac dyplomowych*. Procedura ta

przewiduje analizę 20% losowo wybranych obronionych prac dyplomowych z każdego kierunku, wśród których znajdują się prace ocenione wg całej skali ocen, tj. o d 5 do 3. Dokonuje jej powołany dwuosobowy Zespół składający się z samodzielnych nauczycieli akademickich. Analiza jest prowadzona zarówno pod względem spełnienia wymogów merytorycznych, jak i formalnych. Prace oceniane są pod kątem zgodności tematu, celów i struktury z efektami kształcenia określonymi dla kierunku. W wyniku realizacji tej procedury Zespół przedstawia rekomendacje dla Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Jak poinformowano Zespół Oceniający w czasie wizytacji weryfikacja prac dyplomowych w wyniku tej oceny stwierdzono uchybienia w obszarze wymogów formalnych stawianych pracom dyplomowym. Powyższe działanie skutkowało:

- przeprowadzeniem rozmów z pracownikami naukowymi, których sposób opieki nad dyplomantami wymaga korekty (rozmowę przeprowadził Prorektor ds. naukowo-dydaktycznych),
- wykluczeniem z grona osób pełniących obowiązki promotorskie w roku akademickim 2016/17 jednego nauczyciela akademickiego ze stopniem doktora, a także
- opracowaniem procedury dot. weryfikacji jakości prac dyplomowych, która po zatwierdzeniu w dniu 16 października 2016 r. przez Senat stała się elementem WSZJK

Stosowanie systemu pozytywnie wpłynęło na jakość składanych prac.

Osobą odpowiedzialną merytorycznie za przygotowanie zawodowe studenta jest opiekun praktyk zawodowych, który organizuje i nadzoruje przebieg praktyk. Weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się na podstawie opinii pracodawcy, dokumentacji przebiegu praktyki prowadzonej przez studenta, w szczególności dzienniczka praktyk – opiekun tych praktyk.

Podmioty zaangażowane w realizację procesu, o którym mowa to: Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, opiekun praktyk zawodowych.

W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym poinformowano, iż w wyniku weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, wprowadzono następujące działania doskonalące:

- opracowano i wdrożono nowy wzór sylabusu na praktycznym profilu kształcenia;
- opracowano od nowe programy dla wszystkich modułów i przedmiotów praktycznego profilu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także
- opracowano nowe procedury *weryfikacji efektów kształcenia*, która określa zasady oceny stopnia zgodności uzyskanych efektów kształcenia z efektami zakładanymi, *monitoringu oraz okresowego przeglądu programów kształcenia*, która obejmuje wszystkich pracowników i studentów Wydziału oraz interesariuszy zewnętrznych, którzy mogą zgłaszać oraz opiniować propozycje zmian w programach kształcenia oraz *weryfikacji jakości prac dyplomowych*, której przedmiotem są zasady postępowania związane z monitorowaniem jakości prac dyplomowych na wszystkich poziomach kształcenia, a wnioski z monitorowania jakości prac dyplomowych stanowią podstawę opracowywania ewentualnych działań naprawczych, których wdrożenie ma na celu zapewnienie spełnienia przez prace dyplomowe przyjętych dla nich standardów jakości.

Proces weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia będzie prowadzony na wszystkich formach i rodzajach zajęć dydaktycznych metodami zapewniającymi weryfikację stopnia osiągnięcia, efektów kształcenia.

6.1.4.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów Senat Uczelni określił Uchwałą nr 15/2015 z dnia 17 czerwca 2015 r. w sprawie Regulaminu organizacji potwierdzania efektów uczenia się.

Proces potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów nie jest objęty WSZJK. W wizytowanej jednostce dotychczas nie potwierdzono efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

6.1.5.

Jak poinformowano Zespół oceniający w czasie wizytacji, monitoring losów zawodowych absolwentów był realizowany przez Biuro Karier po 1, 3 i 5 latach. Z uwagi na niską zwrotność tych ankiet podjęto decyzję o zrezygnowaniu z własnego systemu monitorowania losów absolwentów na

rzecz raportów generowanych na platformie ministerialnej z wykorzystaniem danych agregowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dokumencie pn. *Ekonomiczne aspekty losów zawodowych absolwentów*. W 2016 r. dokonano analizy szczegółowych raportów dostępnych dla WSZiP (raport ogólny dla studiów I stopnia i raport ogólny dla II stopnia) na potrzeby prac programowych. Jednakże zarówno formuła raportów, jak i treści w nim zawarte nie pozwoliły na podjęcie odpowiednich zmian w programach kształcenia. Niezwykle korzystne dane wynikające z raportu ZUS wskazały jedynie, że absolwenci osiągają oczekiwane przez pracodawców efekty kształcenia. Wobec powyższego Uczelnia przewiduje analizę kolejnych opublikowanych raportów.

Powyższe pozwala na stwierdzenie, iż w Uczelni możliwość realizacji podstawowych celów jakościowych, którym powinien służyć monitoring losów zawodowych absolwentów, jest zapewniona.

6.1.6.

Podstawowe elementy polityki kadrowej w obszarze kształtowania jakości dydaktyki na Wydziale odnoszą się do doboru kadry naukowo-dydaktycznej o odpowiednich kwalifikacjach do realizacji procesu kształcenia na Wydziale, prawidłowości przydzielania nauczycielom akademickim zadań dydaktycznych i zgodności tematyki tych zadań ze ich specjalnością naukową, monitorowania jakości procesu dydaktycznego poprzez system hospitacji oraz ankietyzacji. Obszar ten został opisany w WSZJK jako *Kryteria i zasady oceny okresowej nauczyciela akademickiego*, a realizowany poprzez *Ankiety okresowej oceny pracownika dydaktycznego*, *Ankiety oceny nauczyciela akademickiego*, *Arkusze hospitacji* oraz *Ankiety oceny pracownika administracyjnego*. W ramach przyjętych rozwiązań dokonując obsady zajęć dydaktycznych oraz minimum kadrowego następuje przegląd struktury zatrudnienia, dorobku naukowego, a także doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią w kontekście realizacji zakładanych efektów kształcenia na praktycznym profilu kształcenia. Działanie te są prowadzone przed rozpoczęciem roku akademickiego. Prowadzi się także nadzór nad spełnieniem wymagań określonych przepisami prawa przez osoby stanowiące minimum kadrowe. Weryfikacja kadry była realizowana poprzez hospitacje zajęć dydaktycznych oraz ankietyzację wśród studentów.

Jak poinformowano Zespół Oceniający na Wydziale Zarządzania i Administracji systematycznie jest prowadzona studencka ocena jakości zajęć dydaktycznych na koniec każdego semestru. Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich w anonimowej ankiecie przeprowadzanej po każdym semestrze, która jest udostępniana w formie elektronicznej w Internetowym Systemie Obsługi Studenta. Kwestionariusz zawiera pytania odnoszące się do oceny pracy nauczycieli akademickich, a także do przebiegu samych zajęć, w tym poczucia zrealizowania programu danego przedmiotu (studenci oceniają: *zdolność prowadzącego do przejrzystego i precyzyjnego określenia zakresu prowadzonych zajęć, zdolność prowadzącego do przejrzystego i precyzyjnego przekazywania treści zajęć, umiejętność zainteresowania studentów tematyką zajęć, przydatność zajęć w praktyce zawodowej, punktualność prowadzącego, gotowość prowadzącego do odpowiadania na pytania studentów i udzielania dodatkowych wyjaśnień, przygotowanie prowadzącego do zajęć, znajomość tematyki zajęć przez prowadzącego, możliwość poszerzenia wiedzy o przedmiocie na zajęciach, możliwość poszerzenia wiedzy o przedmiocie poza zajęciami oraz zdolność prowadzącego do nawiązywania kontaktu ze studentami, kultura osobista prowadzącego i stosunek do studentów*).

Na Wydziale Zarządzania i Administracji wyniki ankiet są opracowywane w postaci podsumowań (indywidualnych pracownika oraz zbiorczego dotyczącego wszystkich ankietowanych);

Wnioski z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów są wykorzystywane do doskonalenia jakości zajęć dydaktycznych i pracy kadry akademickiej poprzez indywidualne działania nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia oraz poprzez decyzje o charakterze ogólnym podejmowane przez Władze Uczelni i Wydziału. Prowadzący zajęcia, w zależności od uzyskanych wyników ewaluacji, wprowadza zmiany w postępowaniu dydaktycznym, mające na celu doskonalenie jakości pracy dydaktycznej. Wnioski z badań stanowią podstawę do samooceny i weryfikacji działań nauczycieli oraz ważny element polityki zapewniania jakości kadry dydaktycznej. Wyniki ankiet studenckich mają istotny wpływ na podejmowanie decyzji o kontynuowaniu współpracy z osobami zatrudnianymi na umowy cywilno-prawne jako i podejmowania działań korygująco-naprawczych wobec pracowników etatowych.

W celu zapewnienia właściwej polityki kadrowej nauczyciele akademicy podlegają także ocenie okresowej, w której uwzględnia się obszar naukowo-badawczy, dydaktyczno-wychowawczy i

organizacyjny pracy nauczycieli akademickich. Na podstawie wypełnionego przez pracownika arkusza oraz dodatkowych dokumentów (wyniki oceny studentów i/lub arkusz hospitacji) Dziekan dokonuje oceny pracownika i przedstawia swoją propozycję w zakresie jego ewentualnego dalszego zatrudnienia. Wnioski wynikające z oceny okresowej mają wpływ na poprawę jakości procesu kształcenia, kształtowanie racjonalnej polityki kadrowej, wielkość obciążenia obowiązkami dydaktycznymi, możliwość rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem. W odniesieniu do kadry wspierającej proces kształcenia studentów, za pośrednictwem procesu ankietyzacji, mają możliwość kompleksowej oceny pracy dziekanatu Wydziału Zarządzania i Administracji. Wyniki tych ankiet są cyklicznie opracowywane w postaci podsumowań, które są poddawane analizie przez Dziekana oraz Kierownika Dziekanatu. Analiza tych ankiet przyczyniła się do wprowadzenia drobnych działań naprawczych, których efektem było zwiększenie zadowolenia studentów z jakości obsługi.

Na Wydziale są także prowadzone hospitacje, którym podlegają pracownicy etatowi oraz pozaetatowi. Elementem każdej przeprowadzonej hospitacji jest rozmowa pohospitacyjna z osobą hospitowaną mająca na celu zaplanowanie możliwych działań służących doskonaleniu jakości procesu kształcenia, o ile takie zostaną zidentyfikowane. Procedura dotycząca hospitacji zajęć dydaktycznych, obejmuje kompleksową ocenę wizytowanych zajęć oraz możliwość sformułowania odpowiednich zaleceń i jest prowadzona systematycznie. Obejmuje 10% pracowników realizujących zajęcia dydaktyczne w danym roku akademickim (np.: w roku akademickim 2013/2014 i 204/2015 przeprowadzono po 8 hospitacji; zaś w 2015/2016 - 9 hospitacji). Z każdej przeprowadzonej hospitacji sporządzany jest protokół oraz jest prowadzona rozmowa pohospitacyjna z osobą hospitowaną mająca na celu zaplanowanie możliwych działań służących doskonaleniu jakości procesu kształcenia. W uwagach i zaleceniach hospitujący zalecili m. in. większy stopień uaktywniania studentów, angażowanie studentów w zakresie propozycji rozwiązywania problemów, rozszerzenie palety środków dydaktycznych itp.

Pełnomocnik Rektora ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia poinformował, iż wynik przeprowadzanych hospitacji ma wpływ na podejmowanie decyzji w sprawie kontynuacji (lub nie) współpracy na kolejny rok akademicki pracowników zatrudnianych na podstawie umowy cywilno-prawnej. W odniesieniu do pracowników etatowych ewentualne stwierdzenia uchybień związanych z realizacją procesu dydaktycznego skutkuje wprowadzeniem działań korygująco-naprawczych. Wyniki dotychczas przeprowadzanych hospitacji, wszystkich form zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego i drugiego stopnia, prowadzonych przez pracowników etatowych nie wykazały istotnych uchybień związanych z realizacją procesu dydaktycznego. W przypadku stwierdzonych uchybień podejmowano decyzje o niekontynuowaniu współpracy;

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia wspiera prowadzoną politykę kadrową, która w ostatnim okresie jest ukierunkowana na proces dostosowania kadry dydaktycznej do praktycznego profilu kształcenia. Przykładowo zaangażowano do prowadzenia zajęć dydaktycznych 10 wysokiej klasy specjalistów – praktyków z przodujących w regionie przedsiębiorstw.

6.1.7.

Wnioski z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej skutkują podjęciem działań doskonalących proces kształcenia. Skuteczność działań doskonalących jest badana w kolejnych cyklach ankietyzacji.

W czasie wizytacji poinformowano, iż w ramach nadzoru nad jakością zajęć dydaktycznych obok hospitacji zajęć zbierane są także opinie studentów z wykorzystaniem badań ankietowych. Przy dokonywaniu oceny nauczyciela akademickiego dotyczącej wypełniania obowiązków dydaktycznych zasięga się opinii studentów, z którymi nauczyciel ten prowadzi zajęcia dydaktyczne, przy wykorzystaniu anonimowej ankiety wypełnianej w Internetowym Systemie Obsługi Studenta. Analiza zbiorcza wyników przeprowadzonej ankiety jest poufna a jej omówienia z wykładowcą dokonuje Dziekan wydziału. Na tej podstawie uzyskuje się bieżącą ocenę przebiegu procesu dydaktycznego z danego przedmiotu. Wyniki prowadzonego nadzoru nad jakością kadry dydaktycznej są omawiane na posiedzeniach kolegium rektorskiego w oparciu o sprawozdania przedstawiane przez Dziekana wydziału.

Wnioski z badań stanowią podstawę do samooceny i weryfikacji działań nauczycieli, a także element polityki zapewniania jakości kadry dydaktycznej. Ocena nauczycieli dokonywana przez studentów jest jednym z elementów składających się na ocenę okresową nauczyciela akademickiego.

W wypadku przyznania oceny negatywnej Uczelnia analizuje jej przyczyny i może rozpocząć działania prowadzące do nieprzedłużenia umowy o pracę z danym wykładowcą.

Dokonywane są także oceny kadry dydaktycznej przez absolwentów Wydziału w oparciu o ankietę wypełnianą przed odebraniem zaświadczenia o ukończeniu studiów która ma na celu wybór trzech najlepszych (w ocenie studentów) wykładowców i prowadzących ćwiczenia z całego okresu studiów oraz wyróżnienie ich przez Rektora podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego.

Wnioski z oceny nauczycieli dokonywanej przez studentów są wykorzystywane do doskonalenia jakości zajęć dydaktycznych i pracy kadry akademickiej poprzez indywidualne działania nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia oraz poprzez decyzje o charakterze systemowym podejmowane przez Władze Uczelni i Wydziału. Analiza uzyskiwanych ocen pracowniczych jest podstawą do podejmowania decyzji o przedłużaniu zatrudnienia pracownikom. Oceny wystawiane przez studentów podlegają analizie przez Władze Wydziału, które mają obowiązek reagowania, w przypadku ocen skrajnie niskich i przeprowadzania rozmów z dydaktykami. Prowadzący zajęcia, w zależności od uzyskanych wyników ewaluacji, wprowadza zmiany w postępowaniu dydaktycznym, mające na celu doskonalenie jakości pracy dydaktycznej. Powyższe potwierdzono w czasie spotkania z osobami odpowiedzialnym za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia oraz studentami ocenianego kierunku studiów.

6.1.8.

W ramach WSZJK do roku 2016 brak było procedur obejmujących ocenę infrastruktury dydaktycznej i środków wsparcia dla studentów. Pomimo braku narzędzi w ramach systemu podejmowane są działania służące pozyskiwaniu stosownych informacji, o których poinformowano Zespół oceniający w czasie wizytacji. W zakresie infrastruktury dydaktycznej, stosuje się zwykły obieg informacji i wniosków, zgodnie z którym studenci i nauczyciele akademicy mają możliwość zgłaszania wszelkich uwag i sugestii bezpośrednio do władz Uczelni. Ocena warunków prowadzenia różnych form zajęć dydaktycznych dotyczy m.in. stanu infrastruktury dydaktycznej, tj.: sal wykładowych, seminaryjnych, ćwiczeniowych, z oceną wyposażenia ich w środki audiowizualne, a w szczególności laboratoriów z uwzględnieniem wyposażenia w niezbędny sprzęt i urządzenia wymagane do prowadzenia tej formy zajęć, liczebności studentów w grupach wykładowych, ćwiczeniowych, laboratoryjnych i seminaryjnych, racjonalności harmonogramów prowadzonych/planowanych zajęć dydaktycznych, zapewnienia i dostępności, niezbędnych dla zrealizowania założonych efektów kształcenia pomocy dydaktycznych, tj. podręczników, skryptów, przewodników do zajęć. W zakresie samych środków wsparcia, studenci mają możliwość uzyskania wszystkich rodzajów pomocy materialnej przewidzianych dla realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Proces ten jest przedmiotem okresowych spotkań pomiędzy przedstawicielami samorządu studenckiego i władzami Uczelni.

W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym poinformowano, iż w wyniku w ramach wykorzystywania wyników powyższych działań wprowadzono:

- systematyczne szkolenia pracowników dziekanatu z zakresu obsługi klienta,
- zmianę czasu pracy dziekanatu dostosowaną do potrzeb i oczekiwań studentów (przejście na system pracy środa-niedziela),
- doposażono sale dydaktyczne; m. in. rozbudowano przewodową sieć internetową do sal: Aula D, E, F, G, H, P, K, L, N, doposażono w/w. sale wykładowe w nowe komputery i systemy audio-video przystosowując je do prowadzenia e-zajęć, a także zakupiono 2 rzutniki multimedialne.
- zakupiono dostęp do publikacji książkowych na platformie IBUK Libra (dostęp do 1134 pozycji);
- realizowany jest na bieżąco zakup zgłaszanych przez kadrę dydaktyczną potrzeb w zakresie uzupełnienia zbiorów bibliotecznych;
- rozbudowano przewodową sieć internetową do sal: Aula D, E, F, G, H, P, K, L, N,
- doposażono w/w. sale wykładowe w nowe komputery i systemy audio-video przystosowując je do prowadzenia e-zajęć;
- zakupiono 2 rzutniki multimedialne.

Aktualnie będzie wdrożony w Uczelni WSZJK w ramach procedur mających na celu ocenę zasobów materialnych, w szczególności ich spójności z zakładanymi efektami kształcenia. Przewiduje

realizację *Procedury nr 13 - Ocena dostępności wsparcia oferowanego studentom* oraz *Procedury nr 14 - Ocena zasobów materialnych*. Elementy, które podlegać będą tej ocenie to: Okresowa analiza zbiorów bibliotecznych w oparciu o karty opisu przedmiotów, Analiza uwag, opinii i zgłoszeń studentów nt. dostępnej infrastruktury i zasobów, Analiza uwag, opinii i zgłoszeń pracowników WSPA nt. dostępnej infrastruktury i zasobów, Elektroniczna skrzynka kontaktowa – zglos.problem@wspa.pl, Analiza funkcjonowania systemu przyznawania pomocy materialnej, Analiza uwag, opinii i zgłoszeń studentów nt. oferowanego wsparcia dydaktyczno-naukowego pozyskiwanych także podczas spotkań otwartych ze studentami

Powyższe działania, według informacji uzyskanych w czasie wizytacji, odnoszące się do funkcjonowania systemu pomocy materialnej dadzą możliwość doskonalenia systemu m.in. w zakresie przekazywanych informacji oraz zapewnienia odpowiedniej infrastruktury niezbędnej do realizacji procesu dydaktycznego.

6.1.9.

Sposób gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewnienia jakości kształcenia nie jest opisany w ramach WSZJK. Wg informacji uzyskanych w czasie wizytacji dokumentacja dotycząca działań dotyczących zapewnienia jakości kształcenia ma charakter zwyczajowy i jest gromadzona w postaci opracowanych przez Wydziały Zespół ds Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Dziekana Wydziału raportów i sprawozdań z funkcjonowania WSZJK. Są one przedmiotem dyskusji na spotkaniach Kolegium Rektorskiego oraz innych jednostek zaangażowanych w działania na rzecz zapewniania jakości kształcenia, w tym Senat Uczelni. Raporty z tych badań są dostępne w wersji elektronicznej i Internetowym Systemie Obsługi Studenta, jednakże tylko po stosownym zalogowaniu. Raporty dotyczące działań związanych z badaniem jakości kształcenia są analizowane przez Władze Uczelni oraz Władze Wydziału a ich wynikiem (najczęściej) są, rekomendacje i propozycje działań naprawczych.

W czasie spotkania Zespołu oceniającego z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie WSZJK zadeklarowano pełne wdrożenie procedury zakładającej gromadzenie wszelkiej dokumentacji w tym zakresie przez Pełnomocnika Rektora ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Poinformował ponadto, iż Uczelnia będzie dążyła do tego, aby ocena realizacji przedstawianych zadań była obowiązkowym elementem corocznych raportów dotyczących jakości kształcenia na wydziałach.

6.1.10

W czasie wizytacji poinformowano, iż zasady, na jakich do tej pory oceniany był dostęp do informacji o procesie kształcenia opierały się głównie na zwyczajowych działaniach monitorujących ten obszar. Zapewniony jest dostęp do informacji dotyczących programu i procesu kształcenia w Internetowym Systemie Obsługi Studenta, który jest podstawowym źródłem informacji na temat efektów kształcenia, planów studiów, systemu oceniania efektów kształcenia są sylabusy przedmiotów, w którym zawarte są dokumenty szczegółowo określające stosowane sposoby weryfikacji efektów kształcenia odnoszące się do każdego z przedmiotów. Ponadto w Internetowym Systemie Obsługi Studenta, słuchacze mają także dostęp do ocen uzyskiwanych w ramach poszczególnych przedmiotów.

Na tablicach informacyjnych w Uczelni dostępne są następujące informacje: harmonogram zjazdów, plany zajęć, programy kształcenia, plany studiów, godziny konsultacji dydaktycznych. Studenci są informowani przez prowadzących zajęcia z odpowiednim wyprzedzeniem o terminach zaliczania przedmiotów i innych pracach.

W czasie spotkania Zespołu oceniającego z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie WSZJK zadeklarowano pełne wdrożenie procedury zakładającej dostęp do informacji o procesie kształcenia.

6.2.

W ramach ciągłego doskonalenie WSZJK przyjęto zasadę dokonywania bieżących przeglądów systemu w miarę zgłaszanych lub stwierdzonych potrzeb w całym roku akademickim. Wszelkie działania doskonalenia systemu są zgodne z aktualnymi regulacjami prawnymi oraz najnowszymi trendami w zakresie podnoszenia jakości kształcenia z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Takie podejście silnie angażuje interesariuszy w proces doskonalenia jak również buduje kulturę ukierunkowaną na jakość kształcenia.

Wydział dokonuje systematycznej oceny skuteczności WSZJK zwracając szczególną uwagę na stopień osiągnięcia założonych efektów kształcenia oraz dokumentowanie tego procesu.

Zespołowi Oceniającemu przedstawiono Raporty i Sprawozdania z funkcjonowania WSZJK za lata 2013, 2014, 2015 i 2016. W raportach ostatnim punktem zawsze był opis „Propozycje działań oraz zmian na rzecz zapewnienia jakości kształcenia”. Punkt ten wskazuje oprócz typowych działań dotyczących procesu kształcenia, także elementy modyfikacji procedur, ich doskonalenia. Wśród tych zaleceń doskonalących było: opracowanie zarządzenia rektora regulującego sposób przygotowania i przechowywania dokumentów po zakończeniu sesji egzaminacyjnej, dokonywanie corocznych kontroli i oceny jakości realizowanych prac dyplomowych i przedstawiania wniosków na posiedzeniu senatu uczelni. Wprowadzono także ocenę efektów kształcenia dokonywaną przez interesariuszy zewnętrznych podczas posiedzeń Rady Doradczej Przedstawicieli Otoczenia Społeczno-Gospodarczego. Wnioski z tej oceny służą do wprowadzania innowacji w obszarze doskonalenia programów kształcenia.

3. Uzasadnienie oceny

Podsumowując można zatem stwierdzić, iż WSZJK obejmuje prawie wszystkie obszary mające wpływ na jakość kształcenia. System jest spójny. Identyfikuje się udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (za wyjątkiem absolwentów), którzy mają wpływ na kształtowanie efektów kształcenia. Efekty kształcenia są także projektowane z uwzględnieniem oczekiwań rynku pracy. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia służy do ich doskonalenia. Monitorowanie zakładanych efektów kształcenia jest prowadzone w ciągu roku akademickiego, a ich wynikiem jest doskonalenie programów kształcenia. Proces weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia jest prowadzony przez nauczycieli akademickich na wszystkich formach i rodzajach zajęć dydaktycznych. Uczelnia wprowadziła zasady, warunki i tryby potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów stosowną Uchwałą Senatu. Wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów Uczelni nie są wykorzystywane do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, z uwagi na bardzo niską zwrotność ankiet.

Weryfikacja kadry jest realizowana poprzez dobór i zapewnienie odpowiedniej jakości kadry dydaktycznej i przydzielaniu obowiązków dydaktycznych pracownikom,

WSZJK dotychczas nie monitorował procesu wsparcia dla studentów oraz warunków kształcenia i organizacji studiów, oraz oceny zasobów materialnych. W ramach WSZJK nie dokonywano oceny systemu gromadzenia dokumentacji, analizowania i dokumentowania działań dotyczących jakości kształcenia. W zakresie polityki informowania studentów nt. efektów kształcenia oraz innych istotnych dla procesu dydaktycznego elementów Wydział realizuje powszechnie przyjęte standardy w tym zakresie. Zidentyfikowano udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (za wyjątkiem absolwentów) we wszystkich obszarach aktualnie objętych WSZJK.

4. Zalecenia

Zaleca się dokonanie pełnej realizacji procedur konstytuujących wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, w tym wprowadzenia do systemu oceny zasobów materialnych i infrastruktury oraz środków wsparcia dla studentów, pełniejszego a także prowadzenia systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości. Ponadto aktywizację studentów w dziedzinie doskonalenia jakości kształcenia poprzez włączanie ich w poszczególne procesy i procedury – np. monitorowania weryfikacji efektów kształcenia.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Analiza SWOT przygotowana szczegółowo. W zakresie mocnych stron kierunku wskazano: szeroką ofertę specjalności zgodną z zapotrzebowaniem interesariuszy zewnętrznych, kompetentną kadrę dydaktyczną, wdrożony system zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, dobrze wyposażona baza dydaktyczna, będąca własnością Uczelni (sale dydaktyczne, laboratoria, biblioteka, itd.), a także dodając do tej uczelnianej listy – dobra opinia interesariuszy otoczenia społeczno-gospodarczego o absolwentach kierunku zarządzanie. W zakresie słabych stron niewystarczające zaangażowanie przedstawicieli pracodawców (praktyków) w kształtowaniu oferty programowej i realizacji procesu dydaktycznego w budowanym profilu praktycznym.

Dobre praktyki

brak